ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

«Πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε».

Ἔτος 73ον ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ, 1937. Ἀριθ. 12

«Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου ὑμνούντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων, Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.» (Λουκ β΄. 13, 14)

«Ὁ λαός, ὁ περιπατῶν ἐν τῷ σκότει, εἶδε φῶς μέγα· εἰς τοὺς καθημένους ἐν γῇ σκιᾶς θανάτου, φῶς ἔλαμψεν ἐπ' αὐτούς..... Διότι παιδίον ἐγεννήθη εἰς ἡμᾶς..... καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ θέλει καλεσθῆ Θαυμαστός, Σύμβουλος, Θεὸς ἰσχυρός, Πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, Ἄρχων εἰρήνης. Εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ δὲν θέλει εἶσθαι τέλος». (Ἡσα. θ΄. 2, 6).

Οἱ ὄντες ἐν τῷ σκότει νῦν εἶδον μέγα φῶς
Καὶ χαίρουσι, διότι ἐφάνη ὁ Χριστός·
Κατῆλθε νὰ συντρίψῃ τῆς πλάνης τὸν δεσμὸν
Καὶ νὰ ἀποκαλύψῃ σωτήριον ὁδόν.

Θνητοί, νῦν ἐνικήθη ὁ δαίμων τῆς φθορᾶς!
Χαρῆτε, ἐγεννήθη παιδίον εἰς ἡμᾶς!
Αὐτοῦ ἡ ἐξουσία ἔσται παντοτεινή,
Αὐτοῦ ἡ βασιλεία δὲν θέλει σαλευθῆ.

Ἐν γῇ σκιᾶς θανάτου φῶς λάμπει τοῦ λοιποῦ·
Τὸ μέγα ὄνομά Του κηρύσσεται παντοῦ·
Ὁ Σύμβουλος, ὁ μόνος Θεὸς ὁ ἰσχυρός,
Τοῦ μέλλοντος αἰῶνος Πατὴρ καὶ Ἀρχηγός,

Ὁ Ἄρχων τῆς εἰρήνης, ἐλπίδος ὁ Δοτήρ,
Πηγὴ δικαιοσύνης, ἁμαρτωλῶν Σωτήρ.
Ἂς λάβῃ νῦν τὸν τόπον τῆς λύπης ἡ χαρά,
Πᾶσα φυλὴ ἀνθρώπων ἂς ψάλλῃ, Ὡσαννά!

(Ὕμνος 218 τοῦ Ἑλλην. Εὐαγγελικοῦ Ὑμνολογίου).

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΒΗΘΛΕΕΜ

«Ἂς ὑπάγωμεν λοιπὸν ἕως Βηθλεὲμ καὶ ἂς ἴδωμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο τὸ γεγονός, τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος ἐφανέρωσεν εἰς ἡμᾶς».
(Λουκ. β'. 15).

Ἐὰν ὑπῆρχε μηχάνημα, τὸ ὁποῖον νὰ δύναται νὰ συλλαμβάνῃ τὰς σκέψεις τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ διαγράφῃ τὰς κατευθύνσεις, πρὸς τὰς ὁποίας αὗται στρέφονται, θὰ διεπιστοῦτο ὅτι μέγα τμῆμα τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ ὀγκωδέστερον σχετικῶς, καὶ ἀσφαλῶς τὸ εὐγενέστερον εἰς χαρακτῆρα καὶ εἰς αἰσθήματα, κατευθύνει μετ' εὐλαβείας τὰς σκέψεις του, κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τῶν ἑορτῶν τῆς Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος, πρὸς τὴν μικρὰν πόλιν τῆς Βηθλεέμ. Οὐδέποτε αὕτη διεξεδίκησε τὴν δόξαν τῶν διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ τῆς σήμερον μεγαλουπόλεων, οὔτε ὑπῆρξε κέντρον ὑλικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἐπιστημονικῶν ἐφευρέσεων. Οὐδέποτε ἐχρησίμευσεν ὡς τόπος πολιτικῶν συνομιλιῶν, οὔτε ἐν αὐτῇ συνεζητήθησαν αἱ τύχαι τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. Καὶ ὅμως ἀσυγκρίτως περισσότερον στρέφονται πρὸς αὐτὴν αἱ σκέψεις καὶ αἱ ἐλπίδες τῆς σωφρονούσης ἀνθρωπότητος ἢ πρὸς τὰ κέντρα τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ, τῶν διεθνῶν συνδιασκέψεων καὶ τῆς ἐπιδείξεως τῶν ἐπιτυχιῶν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀκόμη ἡ Γενεύη οὐδαμῶς ἐξεῖχεν ὑπεράνω τῶν συνήθων πόλεων τῆς Εὐρώπης καὶ δὲν θὰ ἦναι παράδοξον ἐὰν ἐντὸς ὀλιγωτέρων ἀκόμη ἐτῶν περιπέσῃ εἰς τὴν ἀφάνειαν. Ἀλλὰ πρὸς τὴν Βηθλεὲμ ἐνητένισεν ἡ ἀνθρωπότης τοῦ παρελθόντος, προβλέπει μετ' ἐλπίδος καὶ νοσταλγίας ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης, καὶ ἐξ αὐτῆς ἀσφαλῶς θὰ ἀντλήσῃ θάρρος καὶ ὁδηγίαν ἡ μέλλουσα. Καὶ τοῦτο διὰ τὸν μόνον λόγον ὅτι ἐκεῖθεν ἀνέτειλε πρὸ δεκαεννέα αἰώνων ὁ φωτεινὸς καὶ ζωοδότης Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης καὶ δι' αὐτοῦ ἀνέλαμψε νέον φῶς ἐπὶ τοὺς σκοτεινοὺς ὁρίζοντας τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας. Ἐκεῖθεν ἐξεχύθη νέον πνεῦμα, ἄγνωστον προηγουμένως καὶ ἀσύλληπτον—***τὸ πνεῦμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,*** τὸ ὁποῖον ἀκόμη καὶ σήμερον ἀποτελεῖ τὸ ἰδανικόν, πρὸς τὸ ὁποῖον τείνει ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ διαισθάνεται αὕτη ὅτι εὑρίσκεται ἡ ἀληθηνὴ εὐτυχία καὶ χαρά. Ὁ κόσμος συνεχῶς ἐξελίσσεται· ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐπεκτείνεται εἰς νέα περιβάλλοντα δράσεως καὶ ἀναπτύξεως· ἀλλ' οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ ζήσῃ ἐστερημένος παντελῶς τοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἀπεκαλύφθη ἐν τῇ πενιχρᾷ φάτνῃ τῆς Βηθλεέμ. Πάντοτε νέον καὶ ἀείποτε ἀποτελοῦν τὴν βαθυτέραν ἀνάγκην τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, τὸ πνεῦμα τῆς Βηθλεὲμ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀπορροφᾷ τὰς ἱερωτέρας σκέψεις τῆς ἀνθρωπότητος καὶ νὰ ἐμπνέῃ τὰς ὑψηλοτέρας καὶ εὐγενεστέρας πράξεις τῆς ζωῆς. Πρὸς τὴν Βηθλεὲμ κατευθύνονται οἱ λογισμοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀκολουθοῦντες μακρόθεν τοὺς πρωτοπόρους ποιμένας, πορευομένους ἵνα ἴδωσι τὸ πρᾶγμα τοῦτο τὸ γεγονός, τὸ ἔνδοξον καὶ χαρμόσυνον, τὸ ὁποῖον ἐφανέρωσεν εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος. Ἂς πλησιάσωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἂς ζητήσωμεν νὰ μάθωμεν ποῖον εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦτο τὸ ὁποῖον συναρπάζει καὶ συνωστίζει τὰς ἀνθρωπίνας σκέψεις περὶ τὸ μικρὸν λίκνον τῆς φιλοξένου φάτνης τῆς Βηθλεέμ.

Α'. ***Εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς ταπεινώσεως.***

Τὸ μυστήριον τῆς ἐνανθρωπίσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἀρχίζει ἐκ τῶν κάτω. Ἡ μᾶλλον περιφρονιμένη τάξις τῆς ἀνθρωπίνης κοινωτίας, ἡ τάξις τῶν δούλων, ἀποτελεῖ τὴν ἐκλογὴν τῆς οὐρανίου συγκαταβάσεως. Ὁ Κύριος ἡμῶν «ἐκένωσεν Ἑαυτόν, λαβὼν δούλου μορφήν, γενόμενος ὅμοιος μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ εὑρεθεὶς κατὰ τὸ σχῆμα ὡς ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν Ἑαυτόν, γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ» (Φιλ. β'. 7). «Πλούσιος ὢν ἐπτώχευσε δι' ἡμᾶς, ἵνα πλουτήσωμεν ἡμεῖς μὲ τὴν πτωχείαν Ἐκείνου». (Β'. Κορινθ. η'. 9). Διὰ πρώτην φορὰν ἀκούεται μετὰ ταῦτα ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ ἀνδρωθέντος Σωτῆρος τὸ ὑπέροχον μάθημα τῆς ταπεινοφροσύνης. Εἶχε τὴν πεῖραν τῆς ταπεινώσεως, ἣν ἑκουσίως ἀνέλαβεν ὡς ἀντικαταστάτης τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου καὶ διὰ τοῦτο ὡμίλησε περὶ τοῦ τελώνου τύπτοντος τὸ στῆθος ἐν τῇ συναισθήσει τῆς ἁμαρτωλότητός του. Διῆλθεν ἀπὸ τὴν ἡλικίαν τῆς παιδικῆς ἁπλότητος καὶ διὰ τοῦτο τάσσει ὡς ὑπόδειγμα τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἁμαρτωλοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ἓν μικρὸν παιδίον. Ἀπεκάλυψεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀποκρούει τὸν ὑπερήφανον, εἰς δὲ τὸν ταπεινὸν δίδει χάριν. Κατέστησε πραγματικότητα ἐν τῇ ζωῇ Του τὴν μεγάλην ἀλήθειαν ὅτι ἡ ταπείνωσις εἶναι ὁ ἀναγκαῖος πρόδρομος τῆς δόξης (Παρ. ιε'. 33). Ἐπεβεβαίωσεν ἐν τῇ πεῖρά Του ὅτι ὁ Κύριος εἶναι πλησίον τῶν συντετριμμένων τὴν καρδίαν καὶ σώζει τοὺς ταπεινοὺς τὸ πνεῦμα (Ψαλ. λδ'. 18) καὶ ὅτι τοιαύτην καρδίαν ὁ Θεὸς οὐδέποτε θέλει καταφρονήσει (Ψαλ. να'. 17). ***Ἡ ταπείνωσις ἀποτελεῖ τὸ βάθρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Χριστὸς ἀνεγείρει τὸ ὑπερφυὲς ἀριστούργημα τοῦ Χριστιανικοῦ χαρακτῆρος, τὸν ὁποῖον ἐμπνέει εἰς τοὺς ἰδικούς Του.*** Τὸ πνεῦμα τῆς ταπεινώσεως εἶναι ἡ ἀφετηρία τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ καὶ τὸ ἐπὶ τῆς γῆς πνευματικὸν ἔδαφος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ μόνου δύνανται νὰ καλλιεργηθῶσι καὶ νὰ εὐδοκιμήσωσι τὰ οὐράνια ἄνθη τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον. Τὸ πνεῦμα τοῦτο ἐξεχύθη ἀπὸ τὸν ταπεινὸν σταῦλον τῆς Βηθλεέμ. Κομιστής του ὑπῆρξεν ὁ ἐνσαρκωθεὶς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ἐφήρμοσεν ἐν τῇ ζωῇ Του τὸ νέον τοῦτο πνεῦμα καὶ ἐδίδαξε πῶς δύναται δι' αὐτοῦ νὰ χειρισθῇ τις τοὺς μοχλοὺς τῆς θύρας τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἀνοίγουσα ἐκχύσῃ τὰς εὐλογίας τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν ἁμαρτωλὴν ψυχήν. Εἰς τοὺς ταπεινοὺς ὁ Θεὸς διακρίνει μιμητὰς τῆς ὑπακοῆς τοῦ Υἱοῦ Του. Δὲν εἶναι τάχα ἡ ταπείνωσις τὸ ἀναγκαῖον ψυχικὸν στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον συγκρατεῖ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν καταστρεπτικὴν ἐπίδρασιν ἀχαλινώτου ἀλαζονείας;

Καὶ δὲν ἀποτελεῖ αὕτη τὸν ἀπαραίτητον ὅρον ἐν τῇ ζωῇ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐθνῶν διὰ νὰ εὕρουν ταῦτα τὴν ὁδόν, ἥτις φέρει εἰς τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα πιέζουν σήμερον τὴν καρδίαν τῆς ἀνθρωπότητος; Δὲν εἶναι αὕτη ἡ μοναδικὴ στάσις, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ τηρήσῃ ὁλόκληρος ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης ἐν συναισθήσει τῆς ἐνοχῆς της ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ; Ὤ πόσον ἀναγκαῖον εἶναι νὰ στρέψωμεν τὰς σκέψεις καὶ τὰ βλέμματά μας πρὸς τὴν Βηθλεέμ, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐπανεύρωμνν τὸν Ἀστέρα μας, τὸν ὁποῖον ἀπωλέσαμεν

μακρὰν αὐτῆς ἐκτραπέντες. Ἰδοὺ ἡ ὁδός, ἥτις μᾶς ἐπαναφέρει ἐκεῖ· εἶναι ἡ ὁδὸς τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν ὁ ἐκεῖ γεννηθεὶς Λυτρωτής μας, ***ἡ ὁδὸς τῆς ταπεινώσεως.***

Β΄. ***Εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας.***

Ὁ κόσμος εἶχεν ἀρκετὰς θρησκευτικὰς ἰδέας· καλλιεργῶν τὸ πνεῦμά του, ἠδυνήθη σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ ὡς πρὸς τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν καὶ νὰ συλλάβῃ μερικοὺς ἀπὸ τοὺς χαρακτῆρας τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰσραὴλ εἶχεν ἀποκαλύψεις περὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἁγιότητος τοῦ Θεοῦ. Ἦτο ὅμως ἀείποτε Θεὸς ἀπαιτήσεων ἀπὸ τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον, ὅστις οὐδέποτε εἶχε φαντασθῇ ὅτι ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ καὶ νὰ θυσιάσῃ τι ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος ἐθυσίαζε καὶ ὁ Θεὸς ἐδέχετο. Ἡ Βηθλεὲμ ὅμως ἀπετέλεσε τὸν φωταγωγὸν τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὴν γῆν, διὰ τοῦ ὁποίου ἐφωτίσθη καὶ ἔλαμψεν εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων ἡ μεγάλη ἀλήθεια, ὅτι ὁ Θεὸς ***δύναται καὶ θέλει νὰ θυσιάσῃ ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου.*** Ἐν τῇ Βηθλεὲμ ἀπεκαλύφθη ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐφείσθη τὸν ἴδιον Ἑαυτοῦ Υἱόν, ἀλλὰ παρέδωκεν Αὐτὸν ὑπὲρ πάντων ἡμῶν (Ρωμ. η΄. 32). Καὶ ἐκ τῆς Βηθλεὲμ μετεδόθη τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας, ὡς ἀπαραίτητος ὅρος τῶν μεγάλων ἠθικῶν κατορθωμάτων. Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ ἀπετέλεσε τὴν ἀφετηρίαν μιᾶς νέας τροπῆς εἰς τὰς σκέψεις καὶ τὰς κρίσεις τῆς ἀποδεχομένης Αὐτὸν ἀνθρωπότητος περὶ τῶν ὑποχρεώσεών της πρὸς τὸν λοιπὸν κόσμον. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν προηγηθεῖσαν ἐποχὴν τῆς σκληρότητος καὶ ἀδιαφορίας διὰ τοὺς λοιποὺς τῶν ἀνθρώπων, ἡ Χριστιανικὴ ἐποχὴ καθιέρωσεν ὡς σύμβολόν της τὴν θυσίαν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἀνεγνώρισεν ὑποχρεώσεις, περὶ τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος οὐδέποτε προηγουμένως εἶχε σκεφθῆ. Καὶ τὰς ὑποχρεώσεις ταύτας ἐδέχθη νὰ ἐκπληρώσῃ μὲ θυσίαν καὶ μὲ στερήσεις πολλάκις. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς πίστεώς της εἶπε ποτέ: «***Ἐγὼ εἶμαι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ ὑπηρετῶν***» (Λουκ. κβ΄. 27). Ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀληθῶς Τὸν ἠγάπησαν, ἐμιμήθησαν τὸ παράδειγμά Του. Ποῦ ἐδιδάχθημεν τὸ πνεῦμα τοῦτο τῆς συμπαθείας, τοῦ πόνου καὶ τῆς θυσίας, ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἶναι διάχυτος ἡ ἱστορία τῆς ζωῆς ἑκάστου ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ; Πόθεν ἐπήγασεν ἡ εὐγενὴς ἐκείνη διάθεσις, ἡ ὁποία δαπανᾷ καὶ θυσιάζει διὰ τὴν ἀνακούφισιν καὶ τὴν παρηγορίαν τῶν ταλαιπωρουμένων; Ἡ ἀπάντησις δίδεται ἐκ τῆς Βηθλεέμ. Ἐκεῖ ἀπεκαλύφθη ὅτι ὁ Χριστὸς ἔδωκε τὴν ζωὴν Αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν· ἐδέχθη ὡς ὥριμος κόκκος σίτου νὰ πέσῃ εἰς τὴν γῆν καὶ νὰ ἀποθάνῃ, βέβαιος ὢν ὅτι τοιουτοτρόπως θὰ φέρῃ καρπὸν πολύν. Ἡ ***αὐτοτέλεια σημαίνει μείωσιν καὶ μαρασμόν.*** Ἡ ***θυσία προμηνύει πλούσιον θερισμόν.*** Οἱ σπείροντες μετὰ δακρύων, ἐν ἀγαλλιάσει θέλουσι θερίσει. Ἀληθῶς «ὅστις εὕρῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ δι᾽ ἐμέ, θέλει εὑρεῖ αὐτήν» (Ματθ. ι΄. 39).

Τὸ πνεῦμα τοῦτο ἀπεκαλύφθη ἐν τῇ Βηθλεέμ, ἄγνωστον ἕως τότε εἰς τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ᾽ ἰσχυρὸν ὥστε νὰ μεταμορφώσῃ ἕνα κόσμον ὁλόκληρον καὶ νὰ σκορπίσῃ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ ἀνθρωπίνου κλαυθμῶνος τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ οὐρανοῦ.

Γ΄. ***Εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης.***

Αἱ πράξεις προϋποθέτουν ἐλατήρια καὶ ἐπιδιώκουν σκοπούς. Ὁμιλοῦμεν περὶ θυσίας, καὶ ὄπισθεν αὐτῆς μαντεύομεν τὴν ἀόρατον ἐκείνην δύναμιν, ἡ ὁποία θέτει τὸ πῦρ εἰς τὸ θυσιαστήριον. Αἱ χεῖρες προσφέρουν, ἀλλ᾽ ἡ καρδία τὰς κατευθύνει. Εἰς τὸ πτωχὸν περιβάλλον τῆς φάτνης τῆς Βηθλεὲμ πληροφορούμεθα ὅτι ἐγεννήθη εἰς ἡμᾶς Σωτὴρ ὅστις εἶναι Χριστὸς Κύριος (Λουκ. β΄. 11). Ἀλλ᾽ ὄπισθεν τοῦ γεγονότος πάλλει ἡ καρδία τοῦ Θεοῦ. Προηγοῦνται τὰ αἰσθήματα καὶ ἀκολουθοῦν αἱ πράξεις· καὶ ὅταν αἱ πράξεις φέρουν τὸν χαρακτῆρα τῆς θυσίας, τὰ αἰσθήματα φέρουν τὴν σφραγῖδα ἀπεριγράπτου δυνάμεως καὶ κάλλους. Πρὸ τοῦ νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ εἰς τὸν κόσμον, μὲ τὸν ἔνδοξον σκοπὸν νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτόν, ***ἠγάπησε τὸν κόσμον*** (Ἰωάν. γ΄. 16). Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς, ὅτι τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ ζήσωμεν δι᾽ Αὐτοῦ (Α΄. Ἰωάν. δ΄. 9). Περὶ τῆς ἀγάπης ταύτης διδασκόμεθα ὅτι δὲν ἀπετείνετο πρὸς φιλικὸν περιβάλλον, ἀλλὰ πρὸς κεκηρυγμένους ἐχθρούς (Ρωμ. ε΄. 8. Ἐφεσ. β΄. 4). Ἐν τούτοις δὲν ἐδίστασε νὰ ἐκδηλωθῇ μὲ ἄπειρον συγκατάβασιν καὶ δὲν ἐψυχράνθη ἀκόμη καὶ ὅτε τῇ ἐδηλώθη ὅτι δὲν ὑπάρχει τόπος δι᾽ αὐτὴν ἐν τῷ καταλύματι. Ἠρκέσθη εἰς τὴν φάτνην, καὶ ὁ πενιχρὸς ἐκεῖνος τόπος, ὅστις μόνος ἐδέχθη νὰ φιλοξενήσῃ τὸ δῶρον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ὑπῆρξεν ἔκτοτε ἡ καρδία, ἥτις μεταδίδει διὰ μέσου τόσων αἰώνων τοὺς ἱεροὺς παλμούς της εἰς τὸν πολυσύνθετον ὀργανισμὸν τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Ἀπὸ τῆς Βηθλεὲμ ἐξεχύθη καὶ ὁ ἀστείρευτος ποταμὸς τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τὰ ὕδατα τοῦ ὁποίου ἔχουσιν ἀναψύξει τόσας καὶ τόσας καρδίας. Ὁ Χριστὸς ἐνέπνευσε τὰ ὑψηλὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ἀποκρυσταλλοῦνται εἰς εὐγενεῖς θυσίας. Ἡ ***φιλανθρωπία εἶναι προϊὸν τοῦ πνεύματος τῆς Βηθλεέμ.*** Ἀπὸ τὸ ἀπορριφθὲν βρέφος τῆς Βηθλεὲμ ἐμάθομεν τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν βρεφικὴν καὶ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Αὐτὸ μᾶς ἐδίδαξε νὰ περιθάλπωμεν τὸ γῆρας καὶ νὰ ἀνακουφίζωμεν τὸν πόνον. Αὐτὸ μᾶς μετέδωκεν αἰσθήματα ἀγάπης πρὸς τὸν ἀναξιοπαθοῦντα καὶ ἐκίνησε τὴν γλῶσσάν μας ὥστε νὰ καλέσωμεν, ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν καὶ ἀπολύτρωσιν. Αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον τῶν Νοσοκομείων καὶ τῶν Ἀσύλων, ἂν καὶ πολλάκις δυστυχῶς τὸ ἀγνοοῦμεν. Αὐτὸ ἐκτείνει χεῖρα φιλίας πρὸς τὸν ἐχθρὸν καὶ ἀνταποδίδει καλὸν ἀντὶ κακοῦ καὶ ἀγάπην ἀντὶ μίσους. Αἰώνιον αἴσθημα ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν κατωρθώσαμεν νὰ ψηλαφήσωμεν, νὰ δοκιμάσωμεν εἰς τὴν πεῖράν μας καὶ νὰ μιμηθῶμεν, ἔστω καὶ κατ᾽ ἐλλιπῆ τρόπον, ἀπὸ τῆς νυκτὸς ἐκείνης καθ᾽ ἣν ἐγεννήθη ἐν Βηθλεὲμ ὁ Χριστός, ἐνσάρκωσις καὶ τεκμήριον τῆς μεγάλης ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἁμαρτωλὸν κόσμον,

Τὸ πνεῦμα τῆς Βηθλεέμ, ὡς ἐξεδηλώθη ἐν τῇ ταπεινώσει, τῇ θυσίᾳ καὶ τῇ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μεταφέρει σήμερον τὰς σκέψεις μας μετ᾽ εὐλαβείας πρὸς τὴν μικρὰν πόλιν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐπεσκέφθη τὸν κόσμον μας ἀνατολὴ ἐξ ὕψους. Καὶ πρὸς τὴν πόλιν αὐτὴν ἔχει ἀνάγκην ὁλόκληρος ἡ σύγχρονος

ἀνθρωπότης νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν της. Οὐχὶ πρὸς τὴν πόλιν, ὡς πόλιν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐγκύψῃ εἰς τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὡρμήθη ἀπ' αὐτῆς, διὰ νὰ φέρῃ εἰρήνην καὶ χαρὰν εἰς πᾶσαν καρδίαν, ἥτις τὸ ἀποδέχεται. Ματαίως μοχθεῖ ἡ διπλωματία καὶ ἀγωνίζονται οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς διὰ νὰ συγκρατήσουν τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου. Ἀνωφελὴς ἀποβαίνει ὁ πολιτισμὸς καὶ καταστρεπτικαὶ αἱ κατακτήσεις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, εἰς ἕνα κόσμον εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἐγκέφαλος κατεβρόχθισε τὴν καρδίαν. Ἔχομεν ἀνάγκην καρδίας, τῆς ὁποίας οἱ παλμοὶ νὰ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας τοῦ Ἰησοῦ. Ἔχομεν ἀνάγκην καρδίας ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ ἀναπτυχθοῦν οἱ χαρακτῆρες τῆς ταπεινώσεως, τῆς θυσίας καὶ τῆς ἀγάπης. Ἂς περιστρέψωμεν τὰ βλέμματα καὶ ἂς ἀναζητήσωμεν τὴν καρδίαν αὐτήν. Καὶ ἐὰν ματαίως περιεπλανήθημεν εἰς τὰς στενὰς ἀτραποὺς τῶν ἀγόνων προσπαθειῶν μας, ἵνα εὕρωμεν τὴν ἀπαραίτητον καρδίαν, ἡ ὁποία θὰ ἐμπνεύσῃ ὑψηλότερα ἰδεώδη εἰς τὴν ζωήν μας, τότε ἔλθετε καὶ ἂς ὑπάγωμεν ἕως Βηθλεὲμ καὶ ἂς ἴδωμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο τὸ γεγονός. Προηγήθησαν οἱ ποιμένες καὶ μετεβλήθησαν. Ἠκολούθησαν μυριάδες καὶ μετεμορφώθησαν. Ἂς ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἀσφαλῶς θὰ ἐπιστρέψωμεν ***νέοι ἄνθρωποι μὲ νέον πνεῦμα καὶ μὲ νέας καρδίας***.

Χανία. ***Γ. Ε. Π.***

Η ΔΩΡΕΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«Τόσον ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον». **(Ἰωάν. γ'. 16).**

Μὲ τοὺς λόγους τοῦ ἀνωτέρω ἐδαφίου περιγράφει ὁ Ἰωάννης τὸ μέγα γεγονὸς τῆς πραγματοποιήσεως τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν κόσμον. Ὁ Θεὸς ἠγάπησε καὶ διὰ τοῦτο ἔδωκεν. Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ φανέρωσις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Ὅ,τι δήποτε ἄλλο καὶ ἂν σημαίνῃ ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, σημαίνῃ κυρίως τοῦτο: ὅτι ὁ Θεὸς ἐπεσκέφθη τὸν κόσμον καὶ τὸν ἐπεσκέφθη ***ἐξ ἀγάπης***.

Ἂς ἴδωμεν πρῶτον ***τὴν ἀνάγκην*** τῆς μεγάλης δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνσαρκώσεως. Ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ἀνταποκρίνεται πρὸς κάποιαν ἀνάγκην τοῦ κόσμου.

Ἡ ἔλευσις τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς ἄσκοπος ἐπίδειξις τῶν θείων αἰσθημάτων. Κάποιος ἐπιτακτικὸς λόγος ἀπέσπασε τὸν Μονογενῆ Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοὺς κόλπους τοῦ Πατρὸς καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸν κόσμον τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς κατάρας.

Ποῖος ἦτο ὁ λόγος οὗτος καὶ ἡ ἀνάγκη, ὥστε ὁ Υἱὸς τοῦ ζῶντος Θεοῦ νὰ λάβῃ δούλου μορφήν; Ὁ Θεὸς ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ διὰ νὰ μὴ ἀφεθῇ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν ἀπώλειαν. Ὥστε ὑπῆρχε κάποια πραγματικότης ἥτις ἐπέβαλλε

τὴν ἔλευσίν Του. Ἢ Ἐκεῖνος θὰ ἤρχετο ἢ ὁ ἄνθρωπος θὰ ἐχάνετο διὰ παντός. Τὰ πρόβατα, ὅταν χαθοῦν, εἶναι γνωστὸν ὅτι μόνα των δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπανεύρουν τὸν δρόμον πρὸς τὴν μάνδραν. Περιπλανῶνται ἕως οὗ ὁ βοσκὸς τὰ εὕρῃ, εἰ δὲ ἄλλως χάνονται. Καὶ ἡ Γραφὴ λέγει: «πάντες ἡμεῖς ἐπλανήθημεν ὡς πρόβατα· ἐστράφημεν ἕκαστος εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ...». Εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην ἢ ἔπρεπε νὰ μείνωμεν ἀντιμετωπίζοντες ἀναπόφευκτον τὴν ἀπώλειαν ἢ ἔπρεπε νὰ σωθῶμεν ὑπὸ τοῦ Ποιμένος. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ ζητήσῃ καὶ σώσῃ τὸ ἀπωλολός.

Στηρίζεται ὅμως εἰς τὴν πραγματικότητα ἡ θεμελιώδης αὕτη διδασκαλία τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀπολεσθῆ;

Ἓν βλέμμα ἂν ρίψωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν, θὰ πεισθῶμεν περὶ τῆς θλιβερᾶς πραγματικότητος καὶ τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ. Ποῖον ἦτο τὸ κατάντημα τοῦ κόσμου εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Ἰησοῦ Χρηστοῦ; Δὲν ἦτο ἡ ἀπόγνωσις τὸ κυριώτερον χαρακτηριστικόν; Δὲν εἶχε φθάσει ἡ ἠθικὴ παράλυσις εἰς βαθμὸν ἀπελπιστικόν; Οἱ Ἐθνικοὶ λαοὶ ἀχαλίνωτοι κατήρχοντο τὰς βαθμίδας τῆς ἠθικῆς κλίμακος, ἐνῷ οἱ Ἰουδαῖοι ἐτυφλόνοντο προσηλωμένοι εἰς τὰς ἐξωτερικὰς διατάξεις τοῦ Νόμου. Ἡ ζωὴ εἶχε χάσει τὴν ἔννοιάν της. Καὶ τὴν εἶχε χάσει ἀφ᾿ ὅτου ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς παρακοῆς ἀπεκόπη ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἀλλ᾿ ἡ ἀποστασία ὠργίαζε πολὺ περισσότερον, ὥστε ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Θεοῦ κατέστη πλέον ἢ ἔκδηλος.

Καὶ μήπως εἰς τὴν σημερινὴν ζωὴν δὲν βλέπομεν τὴν ἀνάγκην τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ; Δὲν εἶναι ὁ κόσμος μας χρεωκοπημένος; Τί ἄλλο παρὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ Χριστοῦ μαρτυροῦσι τὰ ἐθνικὰ καὶ φυλετικὰ μίση; Αἷμα ἀδελφικὸν χύνεται εἰς Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν, ἐνῷ ἀπειλαὶ πανταχόθεν ἐκτοξεύονται. Δὲν ἔχουν τὰ ἔθνη ἀνάγκην τοῦ Ἄρχοντος τῆς Εἰρήνης; Ὁ πόνος, ἡ δυστυχία ἡ κοινωνική, πρὸ τῶν ὁποίων ἡ ἀνθρωπίνη δύναμις ἐστάθη ἀνίσχυρος, δὲν καθιστοῦν ἀναγκαίαν τὴν Θείαν ἐπέμβασιν; Τὰ παντὸς εἴδους ἄσυλα μὲ τὰ θύματα τῆς ἁμαρτίας, οἱ δρόμοι μὲ τοὺς ἀποκλήρους, ἡ παρουσία τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, φωνάζουν πολὺ εὐκρινῶς ὅτι ὁ κόσμος μας εἶχε καὶ ἔχει ἀνάγκην τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀπολεσθῆ.

Τὴν πραγματικότητα τῆς ἀπωλείας δὲν εἶναι κἂν ἀνάγκη νὰ τὴν ἀναζητήσωμεν εἰς τὸν κόσμον: Δυνάμεθα νὰ τὴν διαπιστώσωμεν εἰς τοὺς ἑαυτούς μας. Τί ἄλλο εἶναι ἐκεῖνο τὸ κενόν, τὸ ἀνικανοποίητον κενόν, ὅπερ πάντες αἰσθανόμεθα; Βάρος πιέζει τὴν συνείδησίν μας, ἀνησυχία κατέχει τὸ πνεῦμά μας, δίψα διὰ κάτι ἀνώτερον καὶ εὐγενέστερον ἀπὸ ὅ,τι ὁ κόσμος μᾶς προσφέρει. Ἡ πεῖρα ἑνὸς ἑκάστου εἶναι ἡ ζῶσα μαρτυρία περὶ τῆς ἀνάγκης Σωτῆρος. Ἔχομεν χάσει τὸν δρόμον μας. Εἴμεθα οἱ ἡττημένοι τῆς ζωῆς. Εἴμεθα δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας. Αἰσθανόμεθα ὅτι εἴμεθα ἔνοχοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Δὲν εὑρίσκομεν τρόπον νὰ γεφυρώσωμεν τὸ χάσμα. Αἱ προσπάθειαί μας νὰ ἀπαλλαγῶμεν τοῦ ἐφιάλτου τῆς ἁμαρτίας ἀπέτυχον. Ἢ θὰ σωθῶμεν δι᾿ ὑπερφυσικῆς δυνάμεως ἢ θὰ μείνωμεν χωρὶς ἐλπίδα. Καὶ εἰς τὴν προσωπικήν μας αὐτὴν κατάστασιν ἔρχεται ἡ χαρμόσυνος ἀγγελία τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ: «Ἐπειδὴ τὸ ἀδύνατον εἰς τὸν νόμον,

καθότι ἦτο ἀνίσχυρος διὰ τῆς σαρκός, ὁ Θεὸς ***πέμψας τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν*** μὲ ὁμοίωμα σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας, κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί...» (Ρωμ. η'. 3). «Διότι τόσον ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον ὥστε ἔδωκε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, διὰ νὰ μὴ ἀπωλεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον».

Δεύτερον, ἔχομεν ***τὸ ἱστορικὸν γεγονὸς*** τῆς δωρεᾶς: Ὁ Θεὸς ***ἔδωκε*** τὸν Υἱόν Αὐτοῦ. Οἱ ἀπομεμακρυσμένοι καιροὶ τῶν ὑποσχέσεων παρῆλθον καὶ ἔφθασεν ἡ ὥρα τῆς πραγματοποιήσεως. Γνωρίζομεν τὸν τόπον ὅπου ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἦλθεν εἰς ἱστορικὴν ἐποχὴν καὶ εἶναι γνωσταὶ εἰς ἡμᾶς αἱ συνθῆκαι, τὸ περιβάλλον, τὰ διάφορα περιστατικὰ τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ γεγονότος. Δὲν γνωρίζομεν τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τῆς γεννήσεως. Οἱ εἰδικώτεροι περὶ τὰ χρονολογικὰ μᾶς λέγουν ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν χρονολογίαν μας 4 ἕως 5 ἐτῶν διαφορά. Ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν ὄχι 1937 ἀλλὰ 1941 ἢ 1942. Οὔτε δὲ ὑπάρχει καμμία ἔνδειξις ὅτι ἦτο Δεκέμβριος ἢ ὅτι ἦτο χειμών. Τοὐναντίον αἱ ἱστορικαὶ ἐνδείξεις εἶναι διαφορετικαί. Πῶς οἱ ποιμένες εὑρέθησαν εἰς τὸ ὕπαιθρον κατὰ τὴν νύκτα, ἐὰν ἦτο ψυχρὰ χειμερινὴ νύξ; Μᾶλλον λοιπὸν πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἦτο ἄνοιξις ἢ φθινόπωρον, ὅταν ὁ ἀγγελικὸς ὕμνος διέσχισε τοὺς αἰθέρας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν καθιέρωσιν τῆς ἑορτῆς τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ τὴν 25ην Δεκεμβρίου, αὕτη μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦ 4ου αἰῶνος ἐπεβλήθη μετὰ πολλῆς μάλιστα δυσκολίας καὶ οὐκ ὀλίγης ἀντιδράσεως ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Ὅσον ὅμως καὶ ἂν ἀγνοῶμεν χρονολογικὰς λεπτομερείας, γνωρίζομεν μετὰ βεβαιότητος ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθεν ἐν σαρκὶ (Α'. Ἰωάν. δ'. 3). Ἡ ζωὴ ἐφανερώθη. Ὑπῆρξαν μάρτυρες, οἱ ὁποῖοι εἶδον μὲ τοὺς ὀφθαλμούς των καὶ ἐψηλάφησαν μὲ τὰς χεῖράς των τὸ μέγα καὶ θαυμαστὸν γεγονός. Ἡ βεβαιότης αὕτη ἀρκεῖ εἰς ἡμᾶς: «Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου — οὔτε μίαν ἡμέραν ἐμπρὸς οὔτε μίαν ἡμέραν ὀπίσω — ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, ὅστις ἐγεννήθη ἐκ γυναικὸς καὶ ὑπετάγη εἰς τὸν νόμον διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ τοὺς ὑπὸ νόμον, διὰ νὰ λάβωμεν τὴν υἱοθεσίαν» (Γαλ. δ'. 4,5).

Αἱ ἀπόπειραι, αἵτινες ἐγένοντο διὰ νὰ κλονίσουν τὴν ἱστορικότητα τῆς προσωπικότητος τοῦ Ἰ Χριστοῦ, ἐγκατελείφθησαν ὁριστικῶς. Τὸ γεγονὸς τῆς πραγματοποιήσεως τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν κόσμον εἶναι ἀναμφισβήτητον: Ὁ Θεὸς ἠγάπησε καὶ ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ. Τρίτον, ὁ Ἰωάννης μᾶς δίδει ***τὸ μέγεθος τῆς δωρεᾶς*** τοῦ Θεοῦ. Τί ἔδωκεν ὁ Θεός; Τὸν Υἱὸν αὐτοῦ! Τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ! Τίποτε ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸν Ἑαυτόν Του, διότι ὁ Θεὸς ἦτο ἐν τῷ Χριστῷ! Πόσον θαυμαστὸν εἶναι τὸ μέγεθος τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ. Ὑποθέσατε ὅτι πτωχὸς καὶ ρακένδυτος ἀλήτης ἀναμένει παρὰ τὴν θύραν ἰσχυροῦ καὶ πλουσίου κυρίου. Στέκει ἐκεῖ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἴσως κάποιος μεσάζων εὑρεθῇ καὶ τὸν εἰσαγάγῃ ἐνώπιον τοῦ πλουσίου ἄρχοντος, διὰ νὰ ζητήσῃ βοήθειαν καὶ προστασίαν. Τρέμει μήπως ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἐκδιωχθῇ ἀσπλάγχνως. Αἴφνης ἡ θύρα ἀνοίγει, ὁ πλούσιος οἰκοδεσπότης ἐμφανίζεται, λαμβάνει ἀπὸ τὸ χέρι τὸν ζητιᾶνον, τὸν εἰσάγει ἐντὸς τοῦ πλουσίου οἴκου του καὶ τὸν κάμνει μέτοχον ὅλων τῶν ἀγαθῶν του. Ποία ἀπίστευτος συγκατάβασις καὶ καλω-

σύνη! Καὶ ὅμως αὐτὸ ἔχει κάμει ὁ Θεὸς δι' ἡμᾶς. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ Πατρός, κατῆλθε μέχρι τῆς γῆς διὰ νὰ μᾶς ἀναβιβάσῃ καὶ μᾶς καθίσῃ εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Πατρός. Ἦλθε μὲ ὁμοίωμα φθαρτοῦ σώματος διὰ νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς τὸ ἄφθαρτον σῶμα. Δὲν ἦλθεν ἄγγελος πρὸς σωτηρίαν μας, δὲν ἐστάλη ἐξαιρετικός τις ἥρως. Αὐτὸς ὁ Υἱός, «τὸ ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ ὁ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ» (Ἑβρ. α'. 3).

Εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, κατὰ τὸν μεγάλον πόλεμον, κάθε σπίτι ποῦ εἶχε δώσει ἕνα υἱὸν εἰς τὸν Ἀμερικανικὸν στρατὸν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ θέσῃ εἰς ἓν ἐκ τῶν παραθύρων του, πρὸς τιμητικὴν διάκρισιν, ἓν ἄστρον. Ἕνα μικρὸ παιδί, ἐνῷ ἐβάδιζε μὲ τὸν πατέρα του μέσα εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, παρετήρησε τὰ διάφορα ἀστέρια ποῦ ἔλαμπαν ἀπὸ τὰ παράθυρα πολλῶν οἰκιῶν.

— «Τί σημαίνουν αὐτὰ τὰ ἄστρα;» ἠρώτησε.

— «Κάθε σπίτι ποῦ ἔχει τὸ ἄστρον», ἐξήγησεν ὁ πατὴρ πρὸς τὸ τέκνον, «ἔχει δώσει ἕνα υἱὸν διὰ τὴν πατρίδα».

Καὶ τὸ μικρὸ παιδὶ ἐξηκολούθησε παρακολουθοῦν τὰ διάφορα ἀστέρια τῶν παραθύρων, ἀναφωνῶν «νὰ καὶ ἕνα ἀκόμη!», «νὰ ἐκεῖνο τὸ σπίτι ἔχει δύο ἀστέρια», ἕως ὅτου ὁ δρόμος ὡδήγησεν ἔξω τῆς πόλεως. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ μικροῦ ἦσαν ἀνυψωμένοι πρὸς τὸν οὐρανόν. Καὶ καθὼς ἀντίκρυσε τὸ φωτεινὸν ἄστρον τοῦ ἑσπερινοῦ νὰ λάμπῃ εἰς τὸν οὐρανόν, ἐστράφη πρὸς τὸν πατέρα του καὶ εἶπε: — «Κύτταξε! καὶ ὁ Θεὸς ἔχει δώσει τὸν Υἱόν του, ἰδοὺ τὸ ἄστρον εἰς τὸ παράθυρον τοῦ Θεοῦ»!

Πόσον μεγάλη εἶναι ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον! Πόσον θαυμαστὴ ἡ ἀγάπη Του! ***Τόσον*** ἠγάπησε τὸν κόσμον, ὥστε ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ.

Οὕτως ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς φανερώνει ***τὸ ἐλατήριον***, ὅπερ προεκάλεσε τὴν δωρεάν, ὡς καὶ ***τὸν τελικὸν σκοπὸν*** ὁ ὁποῖος δι' αὐτῆς ἐπετεύχθη.

Διατί νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς τὸν Υἱόν Του; Διότι ἠγάπησε τὸν κόσμον, Κανεὶς λόγος δὲν ὑπεχρέωνε τὸν Θεὸν νὰ προβῇ εἰς τὴν μεγάλην θυσίαν. Μόνον ἐλατήριον ἦτο ἡ ἀνεκδιήγητος ἀγάπη Του πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Διὰ τοῦτο λέγομεν ὅτι ἡ ἔλευσις τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἡ ἐνσάρκωσίς Του, ἡ ζωή Του, τὸ ἔργον Του, εἶναι ἡ φανέρωσις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο, πιστεύοντες εἰς τὸν Χριστόν, ἀποκτῶμεν νέαν ἀντίληψιν περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ συνάπτομεν νέας σχέσεις μετ' Αὐτοῦ. Δὲν εἶναι πλέον δι' ἡμᾶς ὁ ἄγνωστος καὶ ἀπομεμακρυσμένος Θεός, ὁ φοβερὸς καὶ ἀπρόσιτος Κύριος. Ἐν τῷ Χριστῷ ἐγνωρίσαμεν Αὐτὸν ὡς Ἀγάπην καὶ ἐπλησιάσαμεν Αὐτὸν ὡς Πατέρα μας. Ὁ Θεὸς ***ἠγάπησε*** τὸν κόσμον καὶ αὐτὴ ἦτο ἡ μόνη αἰτία τῆς δωρεᾶς Του. Ποῖος δὲ ὁ σκοπὸς ὁ ὁποῖος ἐπετεύχθη διὰ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς δωρεᾶς; Τί συνετελέσθη διὰ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ; Εἴδομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶχε μεγίστην ἀνάγκην τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ, διότι διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ ἀπολεσθῇ αἰωνίως. Ἀλλ' ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὄχι μόνον ἤνοιξε τὸν δρόμον διὰ νὰ διαφύγῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν ἀπώλειαν, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως χαρίζει εἰς αὐτὸν ζωὴν αἰώνιον. Ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ εἶναι ὑπερτέρα τῆς ἀνθρωπίνης ἀνάγκης. «Ἔδωκε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν

μονογενῆ διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν...» θὰ ἠμποροῦσε νὰ σταματήσῃ ἕως ἐδῶ. Δὲν σταματᾷ ὅμως, προχωρεῖ: «ἀλλὰ ***νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον***»! Ὥστε ὁ Χριστὸς δὲν ἦλθε νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἁπλῶς ἀπὸ τὰ δεινὰ μιᾶς αἰωνίου καταδίκης. Καὶ τοῦτο μόνον θὰ ἦτο μέγα. Ἀλλὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐφανερώθη ἐν τῷ Χριστῷ, ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι ὄχι μόνον συγχωρεῖ τὸν ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τὴν ἐνοχήν, ἀλλὰ καθιστᾷ αὐτὸν μέτοχον θείας φύσεως, θείας ζωῆς, αἰωνίου ζωῆς. Πολὺ μικρὸν μέρος τοῦ Εὐαγγελίου ἐπίστευσεν ἐκεῖνος, ὅστις ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν δεινῶν τῆς κολάσεως. Ἡ κλῆσις τοῦ Θεοῦ εἶναι πολὺ ὑψηλοτέρα. Ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖον ἐπιτυγχάνει ἡ ἀγάπη Του εἶναι ἔνδοξος.

Ἂς χαρῶμεν λοιπόν, φίλοι, καὶ ἂς δοξάσωμεν τὸν Θεόν. Ὦ σεῖς ἁμαρτωλοί, οἵτινες τρέμετε πρὸ τῆς δικαίας ὀργῆς τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἔχετε κάθε λόγον νὰ τρέμετε, ὑψώσατε τὰς κεφαλάς σας μετὰ θάρρους καὶ ἐλπίδος, διότι ὁ Θεὸς τόσον ἠγάπησε τὸν κόσμον!

Ὦ σεῖς, σκλάβοι τῆς ἁμαρτίας καὶ κατάδικοι τοῦ νόμου, ἀνανήψατε! Ἀκούσατε τὸν ἦχον τῆς σάλπιγγος τοῦ Ἰωβηλαίου: Ὁ Θεὸς ἀπέστειλε δι' ἡμᾶς Παιδίον ἐκ γυναικὸς γεννηθὲν καὶ ὑπὸ νόμον, ναί, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον εἶναι Θεὸς Ἰσχυρὸς καὶ Ἐλευθερωτὴς παντοδύναμος! Ἔλθετε, ἂς ψάλωμεν μετὰ τῶν ἀγγέλων καὶ ἂς εὐφρανθῶμεν. Ἂς χαιρετήσωμεν τὸν ἀστέρα τὸν λαμπρὸν καὶ ὀρθρινόν. Προαναγγέλλει τὸ χάραγμα τῆς αὐγῆς μιᾶς νέας ἡμέρας. Ἰδού, αἱ σκιαὶ παρέρχονται. Ἰδού, φωσφόρος ἀνατέλλει ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. Ἂς ἀπολαύσωμεν τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἀνατέλλοντος Ἡλίου τῆς Δικαιοσύνης!

Ἂν οἱ μάγοι προσέφεραν χρυσόν, λίβανον καὶ σμύρναν, ἂς προσφέρωμεν ἡμεῖς εἰς Αὐτὸν πίστιν, ταπείνωσιν καὶ ἀγάπην. Ἂς καταθέσωμεν πρὸ τῶν ποδῶν Του τὰς καρδίας μας!

«Διότι τόσον ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον»!

Μ. Κυριακάκης.

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

«Δὸς τὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομίας σου». (Λουκ. ιστ'. 2).

Ἡ παραβολὴ τοῦ Ἀδίκου Οἰκονόμου ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἀναφορικῶς πρὸς γήϊνα, ὑλικὰ πράγματα. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ ὑλικὰ πράγματα καὶ συμφέροντα συμβολίζουσιν ἄλλα ὑψηλότερα καὶ σπουδαιότερα συμφέροντα, δύναται ἡ παραβολὴ αὕτη κάλλιστα νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν ἐξέτασιν πνευματικῶν ζητημάτων.

Διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν ποτὲ ὅτι εἴμεθα «οἰκονόμοι τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ» (Α' Κορινθ. δ'. 1) ἢ ἁπλῶς «οἰκονόμοι Θεοῦ» (Τίτ. α'. 7). Ἀμφότερα τὰ ἐδάφια τοῦτα ἀναφέρονται εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ Κυρίου. Ἀλλ' ἕτερον ἐδάφιον ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Πέτρου ἐξισόνει τοὺς πάντας καὶ παρουσιάζει πάντα ἁπλοῦν Χριστιανὸν ὡς «καλὸν οἰκονόμον τῆς πολυειδοῦς χάριτος

τοῦ Θεοῦ» κατὰ τὸ χάρισμα, τὸ ὁποῖον ἕκαστος ἔλαβεν· καὶ ἡ προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου εἶναι: «ὑπηρετεῖτε κατὰ τοῦτο (κατὰ τὸ χάρισμα τὸ ὁποῖον ἕκαστος ἔλαβεν) ἀλλήλους».

Τοῦτο σημαίνει (α) ὅτι εἴμεθα ἐμπεπιστευμένοι μὲ ***διαχείρισιν,*** (β) ὅτι ὁ Κύριος μᾶς ἐπροίκισε μὲ τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τοῦτο ***χαρίσματα,*** καὶ (γ) ὅτι τὸ μέρος μας εἶναι νὰ ***ὑπηρετῶμεν ἀλλήλους.*** Κατ᾽ ἀκολουθίαν ἡ ὅλη ὑπόθεσις καταλήγει εἰς τὸ νὰ ὑπηρετῶμεν ἀλλήλους. Καὶ τοῦτο εἶναι πολὺ φυσικόν, ἀφοῦ ὁ Κύριός μας ἦλθε διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ, ὄχι νὰ ὑπηρετηθῇ· συνεπῶς οἱ ὀπαδοί Του, ἂν θέλουν νὰ ἦναι ἀληθεῖς ἐκπρόσωποι Αὐτοῦ, πρέπει νὰ περιπατήσουν ἐπὶ τὰ ἴχνη Του. Τὰ δὲ ἴχνη Του ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ ***ὑπηρεσία.*** Εἰς τοῦτο λοιπὸν ἔγκειται ἡ οἰκονομία, ἡ διαχείρισίς μας, καὶ αὐτῆς τὸν λογαριασμὸν καλούμεθα νὰ δώσωμεν.

Ἂς μὴ ἀποκρύψωμεν ὅμως ὅτι ἡ ἀπόδοσις λογαριασμοῦ ἢ λογοδοσία ἐπὶ μιᾶς ἐργασίας ἢ διαχειρίσεως ἢ οἰκονομίας εἶναι τὸ σοβαρώτερον καὶ δυσκολώτερον ἐγχείρημα. Εἶναι δύσκολον, ὅταν πρόκειται ἡ διαχείρισις ἢ οἰκονομία νὰ ἐξελεγχθῇ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἂν τώρα ἀντικαθίσταται ὁ ἀνθρώπινος ἐλεγκτὴς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, πόσον δυσκολώτερον καὶ τρομερώτερον γίνεται τὸ πρᾶγμα! Ὁ ἄνθρωπος τρέμει νὰ παρασταθῇ ἁπλῶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· πόσον μᾶλλον ἂν πρόκειται καὶ νὰ ἐξελεγχθῇ ὑπ᾽ Αὐτοῦ. Λέγει ἀλλαχοῦ ὁ Παῦλος (Α΄. Κορ΄. δ΄ 4): «Ἡ συνείδησίς μου δὲν μὲ ἐλέγχει εἰς οὐδέν, πλὴν μὲ τοῦτο δὲν εἶμαι δεδικαιωμένος, διότι ὁ ἀνακρίνων με εἶναι ὁ Κύριος», ὅταν δὲ ὁ Κύριος ἀνακρίνῃ, τίποτε ἀπολύτως δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ κρυβῇ ἀπὸ τὸ ἐρευνητικὸν βλέμμα Αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς φοβεῖται καὶ προσπαθεῖ ν᾽ ἀποφύγῃ ὁ ἄνθρωπος· ἀλλὰ θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ; Ἀδύνατον μὲ ὅ,τι αὐτὸς διαθέτει. Δυνατόν, ἐὰν χρησιμοποιήσῃ ἐκεῖνο τὸ μέσον, τὸ ὁποῖον προτείνει αὐτὸς ὁ Θεὸς—τὸν Χριστόν.

I. ***Ἡ εὐθύνη μας διὰ τὰ φυσικὰ χαρίσματα εἶναι γνώρισμα ἐλευθέρων ὄντων.***

«Δὸς τὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομίας σου». Ἡ ἀπόδοσις λογαριασμοῦ ἢ λογοδοσία σημαίνει ἔλεγχον διαχειρίσεως, ὁ δὲ ἔλεγχος σημαίνει εὐθύνην. Εἴμεθα ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ζωήν μας, διὰ τὴν πρόοδόν μας. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἀποφεύγουν τὰς εὐθύνας καὶ θέλουν ν᾽ ἀπαλλαγοῦν καὶ ἀπὸ τὸν ἔλεγχον. Οἱ τοιοῦτοι ἐλησμόνησαν τὴν πλάσίν των καὶ τὰ προσόντα, μὲ τὰ ὁποῖα τοὺς ἐπροίκισεν ὁ Πλάστης Θεός. Ὁ Θεὸς μᾶς ἐπροίκισε μὲ ὅλας τὰς ἀναγκαίας δυνάμεις—σωματικάς, διανοητικὰς καὶ πνευματικάς—μᾶς ἔδωκε δὲ πλήρη ἐλευθερίαν καὶ θέλησιν διὰ νὰ χρησιμοποιῶμεν αὐτάς.

Βεβαίως ὁ Θεὸς ἐννοεῖ νὰ χρησιμοποιηθοῦν αἱ δυνάμεις αὐταὶ πρὸς τὸν καλλίτερον σκοπόν, πρὸς τὸ συμφέρον ἡμῶν. Συνεπῶς δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον νὰ καταστρέψωμεν ἢ νὰ ἀχρηστεύσωμεν τὰς σωματικάς, διανοητικὰς καὶ πνευματικάς μας δυνάμεις. Ὅποιος κάμνει αὐτὸ θὰ ἔχῃ νὰ λογοδοτήσῃ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὄχι μόνον εἰς τὴν αἰωνιότητα ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ κατὰ πᾶν ἔτος, ὁπότε διὰ τοῦ φυσικοῦ τούτου σταθμοῦ

μᾶς προσκαλεῖ ν' ἀνασκοπήσωμεν τὸ παρελθὸν καὶ νὰ ἐξαγάγωμεν ἐκεῖθεν τὰ ἀναγκαῖα συμπεράσματα διὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος.

Ὑπάρχουν ὡρισμέναι σωματικαί, διανοητικαὶ καὶ πνευματικαὶ παθήσεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας. Ὑπάρχουν καὶ παθήσεις, αἵτινες δὲν εἶναι μὲν ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ τῆς ἀπροσεξίας ἢ ἀπερισκεψίας μας.

Ἐν τούτοις εἰς ἑκατέραν περίπτωσιν ἡ χρῆσις τῆς ἐλευθερίας μας παίζει σπουδαῖον μέρος καί, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ἡ χρῆσις τῆς ἐλευθερίας μας πρὸς τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἐνέργειαν μᾶς φέρει ἀντιμετώπους μὲ τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης,

Ἐὰν διὰ ζητήματα τῆς παρούσης ζωῆς, φθαρτὰ καὶ γήϊνα αὐτὰ καθ' ἑαυτά, ἤμεθα ὑπεύθυνοι ἀπέναντι τῶν ἀνθρώπων, διότι ὡς ἐλεύθερα ὄντα ἠδυνάμεθα νὰ διαχειρισθῶμεν ζήτημα ἢ ὑπόθεσίν τινα ἄλλως ἢ ὡς τὴν διεχειρίσθημεν, πόσον μεγαλειτέρα εἶναι ἡ εὐθύνη μας εἰς ζητήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξαρτῶνται αἰώνια καὶ ἀτελεύτητα πνευματικά μας συμφέροντα, ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ὅστις μᾶς ἐπροίκισε μὲ τὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ἔχομεν καὶ καλούμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν πρὸς τὸ καλλίτερον;

Ἡ εὐθύνη τῶν πράξεών μας μαρτυρεῖ περὶ τῆς ἐλευθερίας μας—ὡς ἠθικῶν ὄντων—πλασθέντων κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ.

Τὰ ἄλλα ὄντα εἰς τὴν δημιουργικὴν κλίμακα στεροῦνται τῆς εὐθύνης τῶν πράξεών των, ἁπλούστατα διότι στεροῦνται ἐλευθερίας. Δὲν πρέπει νὰ φοβώμεθα τὴν ἐλευθερίαν ἢ τὴν εὐθύνην, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον ὡς ὥριμοι ἄνθρωποι, καθ' ὃ Χριστιανοί, νὰ ἤμεθα πάντοτε ἕτοιμοι νὰ λογοδοτήσωμεν.

II. ***Ἡ εὐθύνη μας ἐκτείνεται καὶ εἰς τὰς πνευματικάς μας εὐκαιρίας καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς σωτηρίας.***

Ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ἐπροίκισε μόνον μὲ φυσικὰ χαρίσματα, ἤτοι, τὰς σωματικάς, διανοητικὰς καὶ πνευματικάς μας δυνάμεις, ἀλλὰ μᾶς χορηγεῖ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πολλὰς καὶ ποικίλας εὐκαιρίας, ἡ χρησιμοποίησις τῶν ὁποίων μᾶς καθιστᾷ ὑπολόγους ἀπέναντι Αὐτοῦ. Δικαίως λοιπὸν δύναται νὰ μᾶς τεθῇ ἡ ἀπαίτησις: «Δὸς τὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομίας σου εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν εὐκαιριῶν καὶ τῆς σωτηρίας σου».

Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ ἡμῶν μᾶς ἔδωκε δωρεὰν τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρίαν καὶ πολλὰς εὐκαιρίας ἐν τῇ ζωῇ τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Διὰ πᾶν δὲ ὅ,τι μᾶς δίδει, δικαιοῦται νὰ μᾶς ζητῇ καὶ λογοδοσίαν. Ἐσώθημεν διὰ τοῦ Χριστοῦ, πιστεύσαντες εἰς Αὐτόν. Ποίαν χρῆσιν τῆς σωτηρίας μας ἐκάμομεν ὅσον ἀφορᾷ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς πέριξ ἡμῶν ἀνθρώπους κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος; Ἐσώθημεν διὰ τοῦ ἐξιλαστηρίου θανάτου τοῦ Χριστοῦ· τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι ὁ δεσμός μας πρὸς τὴν ἁμαρτίαν διεκόπη, δὲν ὑπάρχει πλέον. Ἀλλὰ μήπως κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐφέρθημεν κατὰ τρόπον, ὅστις δὲν μᾶς διέκρινεν ἀπὸ τοὺς ἀδιαφόρους καὶ κοσμικοὺς ἀνθρώπους; Μήπως εἰς τὴν Χριστιανικήν μας πεῖραν ὑπήρξαμεν στάσιμοι, χωρὶς νὰ σημειώσωμεν καμμίαν πρόοδον; Τὸ γνώρισμα τῆς ζωῆς εἶναι πρόοδος. Ἐὰν μᾶς ἐζήτει ὁ Θεὸς τὸν βαθμὸν τῆς προόδου μας κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος, τί θὰ ἠδυνάμεθα νὰ παρουσιάσωμεν ὡς

πρόοδον. Ἔπειτα ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὁποία ὑπῆρξεν ἡ Χριστιανική μας στάσις; Ἐφέρθημεν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ ἑλκύωνται ψυχαὶ εἰς τὸν Χριστὸν ἐκ τῆς ἰδικῆς μας Χριστιανικῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἡμετέρου Χριστιανικοῦ χαρακτῆρος; Ὅπως εἴπομεν πολλάκις, ὁ σκοπός μας δὲν εἶναι μόνον νὰ σωθῶμεν ἡμεῖς ἐκ τῆς ἀναμενούσης τὸν ἁμαρτωλὸν κόσμον ὀργῆς τοῦ Θεοῦ· ὁ σκοπός μας καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ Θεοῦ δι᾽ ἡμᾶς εἶναι νὰ συμβάλωμεν κατὰ τὸ μέτρον τοῦ δυνατοῦ εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν ἄλλων. Βεβαίως ὁ Θεὸς τὰ σεσωσμένα του τέκνα χρησιμοποιεῖ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν μὴ σεσωσμένων ἔτι ἀνθρώπων τοῦ κόσμου. Λοιπὸν ποία ὑπῆρξεν ἡ ἀπόδοσίς μας εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, τὸ ὁποῖον τώρα τελειόνει;

Ἔπειτα ἔρχεται τὸ ζήτημα τῶν **εὐκαιριῶν** μας. Ὁ Παῦλος λέγει εἰς τοὺς Κορινθίους δύο πράγματα πολὺ σπουδαῖα διὰ κάθε Χριστιανόν. «Ὁ Χριστός», λέγει, «δὲν μὲ ἀπέστειλε νὰ βαπτίζω, ἀλλὰ νὰ κηρύττω». Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον τὸ ἑξῆς: Ἀφοῦ μὲ ἀπέστειλε νὰ κηρύττω, «οὐαὶ εἰς ἐμὲ ἐὰν δὲν κηρύττω». Οὐαὶ εἰς ἐμέ, ἐὰν δὲν χρησιμοποιήσω τὰς εὐκαιρίας, τὰς ὁποίας μοὶ παρουσιάζει ὁ Κύριος διὰ νὰ κηρύττω τὴν ἀλήθειαν, τὴν δύναμιν, τὴν σωτηρίαν Του, καὶ μάλιστα νὰ τὰ κηρύττω ὄχι μόνον μὲ λόγους ἀλλὰ καὶ μὲ ζωὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν ζωὴν τῆς ἀναγεννήσεως, τοῦ ἁγιασμοῦ, τῆς χρησιμότητος.

Βεβαίως πρὸ τοῦ νὰ δράσωμεν, ἔχομεν ἀνάγκην καὶ νὰ μαθητεύσωμεν. Ποσάκις ἐχρησιμοποιήσαμεν τὰς εὐκαιρίας, τὰς ὁποίας μᾶς ἐχορήγησεν ὁ Θεὸς πρὸς μαθητείαν μας; Ἡ Χριστιανικὴ ζωὴ καὶ πεῖρα δὲν εἶναι ἀστείρευτος — διὰ τοῦτο ἔχομεν τὴν παραγγελίαν νὰ ἐπικοινωνῶμεν διαρκῶς καὶ ἀπαύστως μετὰ τοῦ Κυρίου, διὰ νὰ ἀντλῶμεν ἐκ τῆς μετ᾽ Αὐτοῦ σχέσεως πλοῦτον πνευματικόν, διὰ νὰ ἤμεθα εἰς θέσιν νὰ τὸν χρησιμοποιῶμεν ὑπὲρ τῶν ἄλλων.

Ὁ κόσμος περιμένει ἀπὸ ἡμᾶς φῶς, ἀγάπην, ἁγίαν ζωήν. Ἔχομεν νὰ τοῦ δείξωμεν ταῦτα εἰς τὸν βίον μας κατὰ τὸ λῆγον ἔτος;

Ὅσον ἐξετάζομεν ἑαυτούς, μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ λογοδοσία μας καθίσταται δυσκολωτέρα. Τί λοιπὸν πρέπει νὰ πράξωμεν;

Ὅπως κατὰ τὴν πρώτην στιγμὴν τῆς ἐπιστροφῆς μας εἰς τὸν Χριστόν, οὕτω καὶ τώρα πρέπει νὰ ταπεινωθῶμεν ἐνώπιον Αὐτοῦ καὶ νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν νὰ μᾶς συγχωρήσῃ καὶ ἀφ᾽ ἑτέρου νὰ μᾶς πλουτίσῃ μὲ τὸ πνεῦμά Του, ὥστε διὰ τοῦ Χριστοῦ ἡ λογοδοσία μας νὰ γίνῃ εὐπρόσδεκτος εἰς τὸν Θεόν. Διότι, ὡς λέγει ὁ Κύριος, ἐὰν πάντα τὰ διατεταγμένα πράξωμεν, πρέπει νὰ λέγωμεν ὅτι ἀχρεῖοι δοῦλοι εἴμεθα, ἐπειδὴ ἐπράξαμεν ὅ,τι ἔπρεπε νὰ πράξωμεν καὶ τίποτε περισσότερον.

III. Ὁ δίκαιος Θεὸς ἐν δικαιοσύνῃ θὰ μᾶς ἐλέγξῃ διὰ τῆς ἀγάπης Του.

Ὁ Θεός, ὅταν μᾶς ζητῇ λογοδοσίαν τῆς διακονίας ἢ διαχειρίσεώς μας, μᾶς ἐλέγχει ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἀγάπῃ.

Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄπειρος, ἀλλὰ καὶ ἡ δικαιοσύνη Του ἄπειρος. Ἀμφότεραι αἱ ἰδιότητές Του αὗται συγκεντροῦνται ἐν τῷ Χριστῷ. Ἐν τῷ Χριστῷ πληροῦται καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Ὁ σκοπὸς δὲ τοῦ Θεοῦ, ὅταν μᾶς ζητῇ λογαριασμὸν τῆς οἰκονομίας μας, δὲν εἶναι νὰ μᾶς ἐντροπιάσῃ, ἀλλὰ νὰ μᾶς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν τάξιν, εἰς τὴν σωφροσύνην, εἰς τὴν ἀγρυπνίαν, εἰς τὸ ζῶν καὶ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μας καὶ ὑπὲρ πάντων ἐν γένει τῶν συνανθρώπων μας.

Ὁ Θεὸς δὲν ἀρέσκεται εἰς τὸ νὰ τιμωρῇ· ἡ εὐχαρίστησίς Του εἶναι νὰ εὐλογῇ. Ὁλόκληρος ἡ στάσις Του ἀπέναντι τοῦ Ἰσραὴλ ἦτο πάντοτε στάσις στοργῆς καὶ ἀγάπης. Ἐν τούτοις αὐτοὶ ἐδέχθησαν περισσότερον παντὸς ἄλλου λαοῦ τὰς ἐπιτιμήσεις καὶ τὴν παιδείαν Του· διότι λέγει «Σᾶς μόνον ἐγνώρισα· διὰ τοῦτο θὰ σᾶς τιμωρήσω διὰ πάσας τὰς παραβάσεις σας» (Ἀμὼς γ'. 2). Εἶναι ἀλήθεια ἀδιαφιλονείκητος ὅτι ὁ Θεὸς ζητεῖ τὴν λογοδοσίαν τῆς οἰκονομιας μας καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ καθ' ἕκαστον ἔτος, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν ἀπαιτουμένην ὡριμότητα εἰς τὰς σκέψεις καὶ τὰς πράξεις καὶ ἐνεργείας μας· ἐπίσης διὰ νὰ μᾶς δώσῃ νὰ ἐννοήσωμεν τὴν ἀξίαν τῆς ὑπευθύνου διαχειρίσεως τῶν δώρων Του ὡς ἐλευθέρων ὄντων· ἔπειτα καὶ διὰ νὰ διαγείρῃ ἐν ἡμῖν τὸν πόθον στενωτέρας μεθ' Αὐτοῦ ἐπικοινωνίας. Διότι μόνον μετὰ τοῦ Κυρίου δυνάμεθα νὰ γίνωμεν ἱκανοὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ μόνον μετὰ τοῦ Κυρίου δυνάμεθα νὰ παρακινῶμεν ἀλλήλους εἰς πίστιν καὶ ἔργα καλὰ καὶ νὰ διανύσωμεν τὸ στάδιον τῆς ζωῆς μὲ ὀλιγωτέρας ἀβαρίας.

Ἂν ἠδυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν αὐτὸ καὶ μόνον τὸ μάθημα, ὅτι μετὰ τοῦ Κυρίου θὰ ἤμεθα ἱκανοὶ δι' ὅλα, θὰ ἤμεθα οἱ εὐτυχέστεροι τῶν ἀνθρώπων καὶ ποτὲ δὲν θὰ ἐφοβούμεθα νὰ δώσωμεν λογοδοσίαν τῆς οἰκονομίας ἡμῶν, ζητουμένην ἀπὸ Πατέρα οὐράνιον μεριμνῶντα καὶ ἐνδιαφερόμενον, ὄχι ἁπλῶς διὰ τὴν ζωήν μας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν μετ' Αὐτοῦ συνδεομένην ζωήν μας. Τί θέλομεν, ἀδελφοί; Τίποτε, εἰ μὴ τὸ νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὴν λογοδοσίαν μὲ ἀμείωτον τὴν πίστιν, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν δρᾶσιν ἡμῶν διὰ τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Εἴθε Αὐτὸς νὰ μᾶς ὁδηγῇ πάντοτε μέχρι τέλους! Ἀμήν.

† Π. Γ. Λογγινίδης.

ΤΟ ΥΠΕΡΠΕΡΑΝ

«Ὁ ἄνθρωπος ἐκπνέει, καὶ ποῦ εἶναι;»
(Ἰώβ. ιδ'. 10).

Ὅταν ἡ ἐπιστήμη ἡ ἰατρικὴ καὶ ἡ θρησκεία ἐξαντλήσουν τὰ τελευταῖά των μέσα παρὰ τὸ προσκέφαλον τοῦ μελλοθανάτου, ἀποσύρονται νικημέναι ἀπὸ τὸν θάνατον, ὁ ὁποῖος θέτει τέρμα εἰς ὅλα τὰ πράγματα αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Ποίαν βοήθειαν ἠμπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ ὁ βραχίων τοῦ ἀνθρώπου ὅταν πρόκειται νὰ διασκελίσωμεν τὸ κατώφλιον τοῦ μυστηριώδους ὑπερπέραν; Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἀδάμ: «Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει» εἶναι ἀληθὴς εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ γήϊνον περικάλυμμα τοῦ ἀνθρώπου. Πρέπει ὅμως νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι καταδικασμένος εἰς τὴν ἐκμηδένισιν, εἰς τὴν ὁριστικὴν καὶ πλήρη ἐκμηδένισιν; Ὄχι, καθόλου.

Τὸ «Σχεὸλ» τῶν Ἑβραίων ,ὁ «Ἅδης» καὶ τὰ «Τάρταρα» τῶν Ἑλλήνων, ἡ «Νιρβάνα» τῶν Ἰνδῶν, τὸ «Βαλχάλα» τῶν Σκανδιναυῶν, ὅλα διακηρύσσουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπιζῇ τοῦ φυσικοῦ του θανάτου. Εἶναι ἄξιον ἐνδιαφέροντος ὅτι εἰς τὴν Γένεσιν β′, 7, ἡ λέξις, ἥτις μεταφράζεται ὡς «ζωὴ», εἰς τὸ πρωτότυπον ἀναγράφεται εἰς τὸν πληθυντικὸν (Chayyim), χρησιμοποιεῖται δὲ διὰ νὰ δείξῃ τὴν διαφοράν, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τῆς ζωῆς τοῦ σώματος καὶ τῆς ζωῆς τῆς ψυχῆς. Ἡ λέξις Chayyim περιλαμβάνει τὴν ἔννοιαν τῆς ἰδέας τῆς ἀθανασίας.

Μετὰ τὴν ἀποσαφήνισιν αὐτήν, θέλομεν νὰ προσθέσωμεν ὅτι σκοπὸς τῆς παρούσης μελέτης δὲν εἶναι τόσον ἡ ἀπόδειξις τῆς ἐπιβιώσεως τῆς ψυχῆς—εἰς ἀνθρώπους πεπεισμένους ἤδη περὶ αὐτοῦ—ὅσον ἡ περιγραφὴ τῆς καταστάσεως τῶν ψυχῶν μετὰ θάνατον, ὁ αἰώνιός των προορισμός, εὐτυχὴς ἢ δυστυχής.

Ἐνταῦθα τίθεται τὸ μέγα καὶ θεμελιῶδες ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει τὸ ἀνωτέρω μνημονευόμενον κείμενον : «Ποῦ εὑρίσκεται ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ὅταν ἐκπνεύσῃ;».

Ἡ Ἁγία Γραφὴ μᾶς παρέχει πληροφορίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου;

Πρὶν ὅμως δώσωμεν ἀπάντησιν εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτά, πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν, καὶ μάλιστα ἐν ἀνάγκῃ νὰ διαλύσωμεν, μερικὰς μεγάλας πλάνας σχετικὰς μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ἐν πρώτοις θὰ εἴπωμεν ***τί δὲν εἶναι*** τὸ ὑπερπέραν καὶ κατόπιν ***τί εἶναι.***

Οἱ νεκροὶ ἔχουν συνείδησιν (ἑαυτῶν) μέχρι τῆς ἀναστάσεως;

Μετάστασις δὲν σημαίνει καὶ ἔλλειψιν συνειδήσεως, ὅπως καὶ ὕπνος δὲν σημαίνει παῦσιν τῆς ζωῆς. Ὁ ὕπνος δὲν εἶναι κατ᾽ ἀνάγκην κατάστασις ἐλλείψεως συνειδήσεως. Πολλάκις τότε τὸ πνεῦμά μας εἶναι περισσότερον ἐνεργητικόν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ὕπνος εἶναι κατὰ γενικὸν κανόνα μία κατάστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πνεῦμα ἀπομονοῦται ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπαφήν.

Ἐξ ὅσων γνωρίζομεν, τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἀνεκινήθη εἰς τὴν πρωταρχικὴν Ἐκκλησίαν.

Δύναται ὅμως νὰ συμπεράνῃ τις ἐκ τούτου ὅτι ὅλοι οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἐδέχοντο τὸ δόγμα ὅτι ἡ ψυχὴ διατηρεῖ τὴν συνείδησίν της μετὰ θάνατον;

Ὁ Τερτυλλιανὸς ἔγραφεν : «Τί θὰ γίνωμεν κατὰ τὸ διάστημα ὅπερ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸν θάνατον μέχρι τῆς κρίσεως; Θὰ κοιμώμεθα; Αἱ ψυχαὶ δὲν κοιμῶνται οὔτε καὶ εἰς αὐτὴν ἐδῶ τὴν ζωήν. Μόνον τὰ σώματα κοιμῶνται».

Κατὰ τὸν Μεσαίωνα ἡ αἵρεσις τοῦ ὕπνου τῆς ψυχῆς μετὰ θάνατον ἔγινε θέμα συζητήσεων εἰς τὰς Συνόδους τῆς Φερράρας, τῆς Φλωρεντίας καὶ τοῦ Τριδέντου. Ἀργότερον κατὰ τὸ 1534 ὁ Καλβῖνος ἐξηγέρθη ζωηρῶς κατὰ τῆς ἰδέας τοῦ ὕπνου τῆς ψυχῆς. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας οἱ Σαββατισταὶ καὶ ἄλλοι κηρύσσουν τὴν αὐτὴν πλάνην, δηλαδὴ τὴν ἔλλειψιν πλήρους συνειδήσεως τῆς ψυχῆς εἰς τὴν μεταβατικὴν κατάστασιν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ Γραφὴ χρησιμοποιεῖ τὴν λέξιν «κοιμᾶται» ἀντὶ τοῦ «ἀπέθανε» (Δαν. ιβ′. 2, Πράξ. ζ′. 60, Α′. Κορινθ, ιε′, 6). Προκειμένου περὶ νεκροῦ προσώπου ἡ Γραφὴ λέγει «κοιμᾶται», ἀλλ᾽ ἔχει ὑπ᾽ ὄψει της τὸ σῶμα.

Διὰ τὴν ψυχὴν ὅμως δὲν μεταχειρίζεται τὴν ἰδίαν γλῶσσαν. Οὕτως ὁ Προφήτης Ἠσαΐας (ιδ'. 9-10) περιγράφων τὸν κόσμον τῶν πνευμάτων μᾶς παρουσιάζει τὰς ψυχὰς νὰ βλέπουν ἐξερχόμενον πρὸς αὐτὰς τὸ πνεῦμα τοῦ Βασιλέως τῆς Βαβυλῶνος καὶ νὰ λέγουν πρὸς αὐτόν: «Καὶ σὺ ἔγεινες ἀδύνατος καθὼς ἡμεῖς· κατεστάθης ὅμοιος ἡμῶν».

Παρατηροῦμεν λοιπὸν ὅτι εἰς τὰς ψυχὰς αὐτὰς δὲν ὑπάρχει ἔλλειψις συνειδήσεως. Κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ψυχὴ τοῦ Λαζάρου «παρηγορεῖται» (δὲν κοιμᾶται) μετὰ τὸν θάνατον καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ κακοῦ πλουσίου «εὑρίσκεται ἐν βασάνοις» (Λουκ. ις'. 25). Ὁ προσηλυτισθεὶς ληστής, θνήσκων ὑπῆγεν αὐθημερὸν νὰ συναντήσῃ τὸν Σωτῆρα εἰς τὸν «Παράδεισον».

Ὁ ὕπνος βεβαίως δὲν εἶναι Παράδεισος. Ὁ Παῦλος ἡρπάγη «εἰς τὸν τρίτον οὐρανὸν» ὄχι διὰ νὰ ἴδῃ πλῆθος κοιμωμένων πνευμάτων, ἀλλὰ διὰ νὰ ἴδῃ καὶ ἀκούσῃ πράγματα ἄρρητα (Β'. Κορινθ. ιβ'. 4).

Ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης μᾶς περιγράφει τὴν κατάστασιν τῶν ψυχῶν μετὰ τὸν θάνατον. Φωνάζουν μὲ δυνατὴν φωνήν, ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Θεόν, ὁμιλοῦν διὰ τὴν ἐπερχομένην κρίσιν (Ἀποκ. ς'. 9—10).

Τὸ δόγμα τοῦ ὕπνου ἢ τῆς ἐλλείψεως συνειδήσεως τῆς ψυχῆς μετὰ θάνατον ποτὲ δὲν ἔλαβεν εὐρεῖαν διάδοσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. «Ἡ ψυχή, ἔλεγεν ὁ Λούθηρος, δὲν κοιμᾶται ὅπως κοιμώμεθα ἐδῶ κάτω. Ἀγρυπνεῖ, συνομιλεῖ μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀγγέλων. Ἰδοὺ διατὶ ὁ ὕπνος τῆς μελλούσης ζωῆς εἶναι βαθύτερος τοῦ τῆς παρούσης, ἐν τούτοις ὅμως ἡ ψυχὴ ζῇ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ».

Ἡ θεωρία τοῦ ὕπνου τῆς ψυχῆς κατεπολεμήθη ἰδίως ἀπὸ τὸν Καλβῖνον. Κατὰ τοὺς συγγραφεῖς τῆς Ἀναμορφώσεως ἡ ψυχὴ ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον εἰσέρχεται εἴτε εἰς τὴν μακαριότητα εἴτε εἰς τὴν ὀδύνην,

Πρέπει ἐν συνεχείᾳ νὰ εἴπωμεν ὅτι ***κάθε ἰδέα ἐξαγνισμοῦ τῆς ψυχῆς μετὰ τὸν θάνατον εἶναι ἐναντία πρὸς τὰς Γραφάς.*** Ἐπίσης ***εἶναι ἐξ ἴσου ἐσφαλμένον καὶ ἐπικίνδυνον νὰ πιστεύωμεν ὅτι οἱ ζῶντες δύνανται νὰ ἐπιτύχουν τὸν ἐξαγνισμὸν τῶν ἁμαρτημάτων τῶν νεκρῶν.***

Ἄλλη μεγάλη πλάνη εἶναι ὅτι τὸ πνεῦμα ἐπανέρχεται εἰς τὴν γῆν μὲ ἄλλο σῶμα, διὰ νὰ ὑποστῇ τὴν τιμωρίαν τῶν ἁμαρτιῶν ἃς διέπραξε. Δὲν ὑπάρχει οὔτε ἓν Βιβλικὸν χωρίον πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς τῆς γνώμης. Ὅταν ἐγκαταλείπωμεν τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς μεγάλας ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ, μοιραίως περιπίπτομεν εἰς τὰς πλέον μωρὰς θεωρίας ἢ εἰς φαντασιώδη καὶ νοσηρὰν θρησκοληψίαν.

Ὁ Ψαλμῳδὸς ἔλεγε διὰ τὸ ἀποθανὸν τέκνον του: «Θὰ ὑπάγω πρὸς αὐτό, ***ἀλλ' αὐτὸ δὲν θὰ ἐπανέλθῃ πρὸς ἐμέ.*** » (Β'. Σαμ. ιβ'. 24). Ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης ἔβλεπε τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθανόντων ὑπὸ τὸν βωμὸν ***ἐν τῷ Οὐρανῷ,*** ὄχι δὲ νὰ πλανῶνται διὰ μέσου τοῦ κόσμου διὰ νὰ ἐξαγνίζουν τὰ ἁμαρτήματά των (Ἀποκ. ς'. 9). Ὁ Σολομὼν συγκρίνει τὸν νεκρὸν μὲ δένδρον ὅπερ πίπτει. «Ὅπου πέσει τὸ δένδρον, ἐκεῖ καὶ ***θὰ μείνῃ.*** » (Ἐκκλ. ια'. 3). Ὁ Παῦλος λέγει διὰ τοὺς ἀποθανόντας, ὅτι «***εἶναι διὰ παντὸς μὲ τὸν Κύριον*** » (Α'. Θεσσ. δ'. 17).

Μὲ τὴν αὐτὴν διάταξιν τῶν ἰδεῶν θὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ ἄβυσσος, ἥτις χωρίζει

τοὺς νεκροὺς ἀπὸ τοὺς ζῶντας, εἶναι τόσον βαθεῖα καὶ ἡ τύχη τῶν νεκρῶν εἶναι τόσον ὁριστική, ὥστε νὰ ἦναι περιττὸν καὶ νὰ μεσολαβῇ τις ὑπὲρ αὐτῶν. Ἐξ ἄλλου τίποτε ἐν τῷ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ προσευχώμεθα ὑπὲρ τῶν νεκρῶν. Πολὺ καθαρὰ διακηρύσσεται ὅτι μετὰ θάνατον οἱ μὲν εἰσέρχονται εἰς τὴν αἰωνίαν μακαριότητα, οἱ δὲ εἰς τὴν αἰωνίαν τιμωρίαν (Ματθ. κε'. 41—46).

Βλέπομεν εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ κακοῦ πλουσίου (καὶ ὅλαι αἱ παραβολαὶ τοῦ Κυρίου ἀναπαριστοῦν πραγματικότητας) ὅτι μία ἀδιάβατος ἄβυσσος χωρίζει τοὺς ἀπωλολότας. Ὅλαι αἱ ἱκεσίαι τοῦ κακοῦ πλουσίου παραμένουν ἄνευ ἀποτελέσματος. Κάποιος ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ ἔλεγεν: «Ἂν προσεύχωμαι διὰ τοὺς νεκρούς, δὲν θὰ εὑρίσκω καιρὸν νὰ μεσιτεύω διὰ τοὺς ζωντανούς!». Τέλος θὰ ἀναφέρωμεν τὴν προσφιλῆ εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους ἰδέαν τοῦ νὰ θέλουν νὰ γνωρίζουν ἂν αἱ ψυχαὶ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ πλανῶνται εἰς τὸ διάστημα καὶ ἐνίοτε μάλιστα νὰ ἔρχωνται εἰς βοήθειαν τῶν ἀνθρώπων. Ὅλ' αὐτὰ δὲν εἶναι εἰμὴ εἰκασίαι, εἰς τὰς ὁποίας διακρίνομεν μίαν ἐμβρυώδη μορφὴν πνευματισμοῦ. Παρὰ τὰς πανηγυρικὰς ἀπαγορεύσεις τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ νὰ ἐπικαλῆται ποτὲ τὰ πνεύματα καὶ νὰ συμβουλεύεται τοὺς μάγους, αὐτὸς ὠθούμενος ἀπὸ νοσηρὰν περιέργειαν ζητεῖ πάντοτε νὰ βυθομετρήσῃ τὸ μέλλον καὶ ν' ἀνασηκώσῃ τὸ ἄκρον τοῦ πέπλου, ὅστις τὸν χωρίζει ἀπὸ τὸν ἀόρατον κόσμον. Μερικοὶ ἐπισύρουν ἐφ' ἑαυτῶν τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, διότι ἀντὶ νὰ συμβουλεύωνται αὐτὸν τοῦτον τὸν Αἰώνιον, διὰ μέσου τοῦ Λόγου Του, ἀπευθύνονται εἰς οἱονδήποτε πνεῦμα, μέντιουμ ἢ τσαρλατᾶνον βδελυκτὸν εἰς τὸν Θεόν.

Πιστεύομεν εἰς τὴν πραγματικότητα μερικῶν ἐκ τῶν ψυχικῶν αὐτῶν φαινομένων. Ἀλλὰ διαβεβαιοῦμεν ὅτι εἶναι διαβολικῆς φύσεως. Ἐξ ἄλλου διατὶ ἡ Βίβλος ν' ἀπαγορεύῃ τόσον κατηγορηματικῶς τὸ νὰ συμβουλευώμεθα τοὺς ἐπικαλουμένους τὰ πνεύματα;

Σπεύδομεν ἤδη ν' ἀρχίσωμεν τὴν θετικὴν ἄποψιν τοῦ θέματός μας καὶ νὰ ἐξετάσωμεν τὰ στάδια, τὰ ὁποῖα διασκελίζει ἡ ἐξηγορασμένη ψυχὴ ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἀποχωρίζεται τοῦ σώματος.

1. ***Ἡ ψυχὴ ἄνευ σώματος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου.*** «Θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον... Συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· πολλῷ γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον». (Β' Κορινθ. ε'. 8, Φιλιππ. α', 23).

Μία στιγμή, βραχυτάτη, τῆς ὁποίας τὴν διάρκειαν εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπολογίσωμεν, χωρίζει τὰ δύο μέρη αὐτῆς τῆς φράσεως τοῦ Παύλου; «Ἐπιθυμῶ νὰ ἀναχωρήσω» καὶ «νὰ ἦμαι μὲ τὸν Χριστόν». Ἡ ἀμέτρητος ἀπόστασις, ἥτις ὑφίσταται μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τοῦ Θρόνου τοῦ Θεοῦ, διατρέχεται ἀπὸ τὴν ψυχήν, ἐλευθέραν πλέον τοῦ σώματος, μὲ ταχύτητα κατὰ πολὺ ἀνωτέραν ἐκείνης, τὴν ὁποίαν διατρέχει ἡ ταχύτης τοῦ φωτός. Ποία μεταβολή! ποία ἔκστασις! Ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν ἐδῶ ἀπολαμβάνομεν πνευματικῶς μέχρι σημείου τινός, ἡ παρουσία αὐτὴ τὴν ὁποίαν καμμία ἁμαρτία, καμμία σκιά, κανὲν ἐμπόδιον δὲν θὰ ἀπομακρύνῃ ποτέ!

Φίλοι Χριστιανοί, ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαὶ ἐν τῇ πίστει, σᾶς ἐρωτῶ, ὑπάρχει τι καλλίτερον νὰ ἐπιθυμήσῃ τις;

2. ***Ἡ ὑποδοχὴ τῆς ψυχῆς ἐν τῷ οὐρανῷ.*** Μόλις ἀποκοπῇ τὸ γήϊνον σύρμα, ἰδοὺ ἡ ψυχὴ ἐνώπιον τῶν οὐρανίων πυλῶν, αἵ ὁποῖαι ὑψοῦνται ἀμέσως διὰ νὰ ἀφήσουν νὰ εἰσέλθῃ ὁ θριαμβευτὴς τοῦ θανάτου. Νὰ εἴπωμεν ὅτι γίνεται δεκτὴ ἡ ψυχὴ εἰς τὰ αἰώνια ἐνδιαιτήματα μὲ ᾄσματα τῶν ἀγγελικῶν φαλάγγων καὶ μὲ ἤχους τῶν θείων κιθαρῶν; Θὰ ἀφίναμεν ἴσως τὴν φαντασίαν μας νὰ προχωρήσῃ πολύ. Ἀλλὰ πρὸς τί νὰ ἀφήσωμεν τὰ Βιβλικὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα μᾶς λέγουν διὰ τὴν ἔνδοξον πραγματικότητα, ὅτι ἡ ἐξαγορασθεῖσα ψυχὴ εἶναι «σὺν Χριστῷ». Ἡ λακωνικότης αὐτὴ τοῦ Θείου Λόγου, ἂν μᾶς ἀπαγορεύῃ κάθε φανταστικὴν ἑρμηνείαν, ἀνοίγει ἐν τούτοις ἐνώπιον τοῦ βλέμματος τῆς πίστεως ἀπόψεις εὐδαιμονίας ὑπερανθρώπου, τὴν ὁποίαν μᾶς εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ κτιμήσωμεν ἐπαρκῶς.

3. ***Ἡ ἀνέκφραστος χαρὰ τῆς ψυχῆς.*** Ὅταν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀνηρπάγη εἰς τὸν τρίτον οὐρανόν, εἶδε καὶ ἤκουσεν ἀνέκφραστα πράγματα. Ὁ σεσωσμένος θὰ δοκιμάσῃ τὰ ἴδια πράγματα καὶ θὰ ἀπολαύσῃ ἐντόνως τὰς αὐτὰς οὐρανίας ἁρμονίας. Πάντοτε δὲ ***ὁ Ἰησοῦς*** θὰ προσελκύῃ τὰ βλέμματά του.

Ὅταν διὰ πρώτην φορὰν θὰ ἀτενίσωμεν πρὸς τὸν τόπον αὐτὸν τὸν πλήρη κάλλους, οὔτε αἱ μυριάδες τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀρχαγγέλων, οὔτε ἡ ἀπαράμιλλος ὡραιότης τῶν αἰωνίων τοπίων θὰ συγκρατοῦν τὴν προσοχήν μας, ἀλλὰ τὸ λατρευτὸν πρόσωπον τοῦ Λυτρωτοῦ μας. Θὰ ἴδωμεν τὸ πρόσωπόν Του ἀκτινοβολοῦν μὲ δόξαν ἄρρητον, τὸ μέτωπόν Του περιβεβλημένον μὲ ἀπαστράπτοντα διαδήματα, τὸ βλέμμα Του νὰ στρέφηται πρὸς ἡμᾶς μὲ τρυφερότητα.

Θὰ ἴδωμεν εἰς τὰς χεῖράς Του, τοὺς πόδας Του καὶ τὰ πλευρά Του τὰ ἀνεξίτηλα σημεῖα τοῦ Σταυροῦ καὶ πλήρεις λατρείας θὰ πέσωμεν εἰς τοὺς πόδας Του, κράζοντες: «Σοῦ εἶναι ὁ ἔπαινος, ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων»! Θὰ τελειώσωμεν διὰ παντὸς μὲ τοὺς δισταγμοὺς καὶ τὰ ψελλίσματά μας. Ὁποία εὐτυχία νὰ ἐμπορέσωμεν ἐπὶ τέλους νὰ δοξάσωμεν τὸν Κύριον μὲ τόνους ἀνταξίους τοῦ ἀντικειμένου τῆς λατρείας μας!

Ἐν ἀναμονῇ ἐπαναλαμβάνομεν μὲ τὸν Ἀπόστολον: «Ὀφθαλμὸς δὲν εἶδε, καὶ ὠτίον δὲν ἤκουσε, καὶ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀνέβησαν, ὅσα ὁ Κύριος ἔχει προετοιμάσει διὰ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν»! Ἐπὶ τοῦ παρόντος εὑρισκόμεθα εἰς τὸ ὅριον τῶν πραγμάτων ἅτινα μᾶς εἶναι ἐπιτετραμένα, ἀλλὰ ἐκεῖνο ποῦ προαισθανόμεθα μᾶς γεμίζει μὲ ἁγίαν χαράν. «Πᾶς ὅστις ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐλπίδα ταύτην, καθαρίζει ἑαυτὸν ὅπως Ἐκεῖνος εἶναι ἁγνός».

4. ***Ἡ ἔνδοξος ψυχὴ ἀναγνωρίζει τοὺς ἀγαπημένους της.*** Οἱ σεσωσμένοι ἔχουν μορφὴν ἀναγνωρίσιμον κατὰ τὸ διάστημα, τὸ ὁποῖον χωρίζει τὸν θάνατον ἀπὸ τὴν ἀνάστασιν; Πολλοὶ σχολιασταὶ τῆς Βίβλου τὸ ἐπιβεβαιοῦν. Ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἠλίας παρουσιάσθησαν εἰς τὸ ὄρος κατὰ τὴν Μεταμόρφωσιν, συζητοῦντες μὲ τὸν Ἰησοῦν. Οἱ τρεῖς μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ, θεαταὶ τῆς ἐξαιρετικῆς αὐτῆς σκηνῆς, ἀναγνωρίζουν ἀμέσως τὴν ταὐτότητα τῶν δύο προσώπων, τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις ποτὲ δὲν εἶχον συναντήσει προηγουμένως. Ἡ μεταβατικὴ

καὶ προσωρινὴ αὐτὴ μορφή, τὴν ὁποίαν ἐνδύεται ἡ ψυχή, εἶναι εἶδος πνευματικοῦ ὀργάνου, χάρις εἰς τὸ ὁποῖον τὰ πνεύματα δὲν συγχέονται πρὸς ἄλληλα.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν ἐμφανίζει πολλὰς ἀντιθέσεις μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ, μεταξὺ τῆς σημερινῆς καὶ τῆς μελλούσης καταστάσεως. Οἱ θεόπνευστοι λόγοι του ἔκαμαν νὰ σταματήσουν πολλὰ δάκρυα καὶ ν' ἀναγεννηθοῦν αἱ ἐλπίδες τῆς ἐκ νέου συναντήσεως μὲ προσφιλῆ καὶ ἐξαφανισθέντα πρόσωπα, ἀκόμη δὲ καὶ τῆς πλήρους ἀναγνωρίσεως αὐτῶν εἰς τὰς οὐρανίους κατοικίας. Ἡ Γραφὴ λέγει: «Σήμερον βλέπομεν ὡς διὰ κατόπτρου αἰνιγματωδῶς ἀλλὰ τότε θὰ ἴδωμεν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον». Πολλάκις ἐθεωρήσατε τὴν μορφὴν τῶν γονέων σας ὅταν ἦσαν μαζύ σας. Ἐδιαβάζετε εἰς τὸ πρόσωπόν των ἄλλοτε τὴν χαράν, ἄλλοτε τὴν λύπην. Προσεπαθεῖτε νὰ διαγνώσητε τὴν ἐνδιαφέρουσαν προσωπικότητά των καὶ παρὰ τὰς προσπαθείας σας τοὺς ἀναγνωρίσατε ὡς διὰ κατόπτρου. Τότε ὅμως θὰ τοὺς ἴδῆτε πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, χωρὶς σκιάν, χωρὶς πέπλον, διότι θὰ εὑρίσκεσθε εἰς ἕνα κόσμον φωτὸς καὶ τελειότητος.

Σεῖς, τούς ὁποίους ὁ θάνατος ἀπεστέρησεν ἀπὸ ἐπιγείους θησαυρούς, μελετήσατε αὐτοὺς τοὺς λόγους: «Θὰ ἴδω πρόσωπον πρὸς πρόσωπον».

Σεῖς, οἱ ὁποῖοι εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου εἴχετε ἀποχαιρετήσει χωρὶς πεποίθησιν τὸ ἀγαπημένον σας πρόσωπον, παρηγορηθῆτε μὲ αὐτὰ τὰ λόγια. Σεῖς τέλος, οἱ ὁποῖοι ἀμφιβάλλετε διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ὁποίων ἡ καρδία εἶναι ξεσχισμένη ἀπὸ σκληρὰ πένθη, μὴ ἀμφιβάλλετε. Πιστεύετε μόνον.

Ὁ Θεόπνευστος Λόγος λέγει ἀκόμη: «Σήμερον γνωρίζω μόνον ἐπὶ μέρους. Ἀλλὰ τότε θὰ γνωρίζω καθὼς καὶ ἐγνωρίσθην».

Ἂς ἀπολαύσωμεν αὐτὴν τὴν σκέψιν! Ὄχι ἐμπόδια, ὄχι ἀπροσδόκητα περιστατικά, ὄχι ἀνήσυχοι ἐρωτήσεις μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν ἀγαπημένων μας, διότι θὰ τοὺς γνωρίσωμεν κατὰ βάθος, ὅπως ὁ Θεὸς μᾶς ἐγνώρισεν! «Θὰ γνωρίζω ὅπως ἔχω γνωρισθῆ». ***Ναί, ἡ ἀτομικότης παραμένει. Καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν θὰ ἐπανεύρωμεν τοὺς ἰδικούς μας ὅπως ἦσαν ἐδῶ κάτω, ἀλλ' ὑπὸ συνθήκας ἐντελῶς νέας.*** Ἂς ἀναφέρωμεν μερικὰς μαρτυρίας, τὰς ὁποίας δανειζόμεθα ἀπὸ συγχρόνους σκηνάς. Ὅταν ὁ μέγας Εὐαγγελιστὴς Moody ἀπέθανεν, ἐπρόφερε μίαν φρᾶσιν, τὴν ὁποίαν ὁ υἱός του μᾶς μετέδωκεν: «Ἡ γῆ ἀποσύρεται, ὁ οὐρανὸς ἀνοίγεται ἐμπρός μου». Ὁ υἱός του τὸν ἐκίνησεν ἐλαφρὰ ὡσὰν διὰ νὰ τὸν ἐξυπνήσῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπήντησεν:

«Ὄχι, Οὐΐλλ, δὲν εἶναι ὄνειρον, εἶναι θαυμάσιον, εἶναι σὰν ἔκστασις. Ἐὰν αὐτὸς ἦναι ὁ θάνατος, εἶναι γλυκύς. Δὲν ὑπάρχει ἐδῶ κοιλὰς κλαυθμῶνος. Ὁ Θεὸς μὲ καλεῖ καὶ πηγαίνω πρὸς Αὐτόν». Ἔξαφνα ἐφώναξεν: «Αὐτὸς εἶναι ὁ θρίαμβός μου! αὐτὴ εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς στέψεώς μου! Ἀπὸ ἐτῶν τὴν ἀναμένω». Ὕστερα μὲ ἔκφρασιν ἀγαλλιάσεως: «Δουάϊτ, Εἰρήνη! βλέπω τὰ παιδιά μου!», εἶπεν ὀνομάζων τὰ δύο μικρά του τέκνα, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀποθάνει πρὸ αὐτοῦ.

Κάποιος ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ γράφει κάπου: «Εἶδα ἕνα μελλοθάνατον συνομιλοῦντα μὲ φίλους, συγγενεῖς, ἀναχωρήσαντας πρὸ αὐτοῦ. Τοὺς ἤκουε καὶ τοὺς ᾐσθάνετο πλησίον του». Αὐτὸ δὲ συμβαίνει πολλάκις. (ἀκολουθεῖ)

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Δημ. Ι. Μαγκριώτη, Δ. Ν.) *J. Hunter.*

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς προσφάτου Κυριακῆς τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῆς ἑορταζομένης ὑπὸ τῶν Εὐαγγελικῶν Χριστιανῶν, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν κ. Κόρδελλ Χάλλ (Cordell Hull), παρακληθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας, ἀπηύθυνε διὰ τοῦ ραδιοφωνου πρὸς τὸν Ἀμερικανικὸν λαὸν τὸ ἑξῆς διάγγελμα περὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς:

Ὁ ἑορτασμὸς τῆς Κυριακῆς τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἶναι πλέον ἐπίκαιρος παρὰ ποτὲ ἐφέτος, ὁπότε ὁ κόσμος ὁλόκληρος εὑρίσκεται εἰς σύγχυσιν καὶ ἀμηχανίαν. Περιστοιχούμεθα ἀπὸ πολύπλοκα προβλήματα καὶ ἀνωμαλίας παντὸς εἴδους. Ὁ αἰών μας εἶναι αἰὼν παραδοξολογιῶν πρωτοφανῶν. Σπανίως εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος ὑπῆρξε μεγαλειτέρα ἀνάγκη τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ὁδηγίας τῆς Ἱερᾶς Βίβλου, τοῦ μεγίστου ὅλων τῶν βιβλίων.

Ἡ ἀνθρωπίνη εὐφυΐα καὶ ἐφευρετικότης ἠδυνήθη νὰ κάμῃ τεραστίαν προμήθειαν ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὰς ὑλικὰς καὶ διανοητικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου. Παρ' ὅλα ταῦτα, καὶ ἐν μέσῳ τῆς φαινομενικῆς ταύτης ἀφθονίας, ἡ πενία ἐξακολουθεῖ νὰ κυριαρχῇ, ἡ δὲ ἀθλιότης καὶ ἡ δυστυχία εἶναι εὐρύτατα ἐξηπλωμέναι μεταξὺ τῶν λαῶν.

Ἡ ἐξέλιξις τῆς πολιτικῆς σκέψεως ἐδημιούργησε μορφὰς λαοκρατίας καὶ ἀντιπροσωπευτικῆς κυβερνήσεως, ὑπὸ τὰς ὁποίας νὰ δύναται νὰ θάλλῃ καὶ νὰ καρποφορῇ ἡ ζωὴ τῶν ἀτόμων. Ἐν τούτοις, εἰς πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου παρατηρεῖται ὀπισθοδρομικὴ τάσις πρὸς περιορισμὸν ἢ κατάργησιν τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας, πρὸς δέσμευσιν τοῦ ἀτομικοῦ λόγου καὶ τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας, ἀκόμη δὲ καὶ τῆς ἀτομικῆς σκέψεως καὶ συνειδήσεως.

Διὰ τῆς τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς προόδου ἤχθη ὁλόκληρος ὁ κόσμος εἰς ἓν σύνολον ἀλληλεξαρτήσεως. Ἡ διεθνὴς εἰρήνη ἔχει γίνει ἀντικείμενον πρακτικῆς, ἀμέσου καὶ κατεπειγούσης μερίμνης δι' ὅλα τὰ ἔθνη καὶ διὰ πᾶν ἄτομον ἐντὸς τῶν ἐθνῶν τούτων, Οἱ ἀντίκτυποι τοῦ πολέμου, ὁπουδήποτε καὶ ἂν ἐκραγῇ οὗτος, μεταβιβάζονται ἀστραπιαίως καὶ καταστρεπτικῶς μέχρι τῶν περάτων τῆς Οἰκουμένης, ἐπηρεάζοντες μοιραίως τὴν ζωὴν τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἀτόμων.

Ἡ ἐπίτευξις μιᾶς τόσον περιποθήτου σταθερᾶς εἰρήνης εὑρίσκεται ἀκόμη εἰς τὸ στάδιον τοῦ πόθου καὶ τῆς ἐλπίδος καὶ δὲν ἔφθασεν εἰς πραγματοποίησιν.

Ἡ ἀνθρωπότης ἀφοῦ κατώρθωσε νὰ ἐφεύρῃ ἀφαντάστως ἀποτελεσματικὰ μέσα ἐξοντώσεως τῆς ζωῆς καὶ περιουσίας τῶν ἀνθρώπων ἐν πολέμῳ, τώρα καταβάλλει ἀπεγνωσμένας καὶ ἀνεπιτυχεῖς προσπαθείας ὅπως καταργηθῇ ἡ μάστιξ τοῦ πολέμου.

Ταῦτα εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ προβλήματα, ἅτινα πιέζουν σήμερον τὰ στήθη μας. Πῶς θὰ ἐπιζητήσωμεν τὴν λύσιν των; Ποῦ θὰ στραφῶμεν πρὸς ὁδηγίαν;

Τοῦτο μόνον εἶναι φανερόν. Ὅτι τὰ προβλήματα καὶ αἱ δυσκολίαι μας, ἡ ἀμηχανία καὶ ἡ σύγχυσίς μας δὲν πηγάζουν ἀπὸ ὑλικὰ αἴτια, ἀλλ' ἀπὸ τὴν σφαῖραν τοῦ πνεύματος.

Ποσάκις δὲν ἀπετύχωμεν εἰς τὰς προσπαθείας μας νὰ βελτιώσωμεν τὰς διε-

θνεῖς σχέσεις καὶ τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν τῶν διαφόρων ἐθνῶν, μόνον καὶ μόνον ἕνεκα τοῦ πνεύματος ὅπερ διέπει τὰς ἀνθρωπίνας σχέσεις! Οἱ εἰλικρινέστατοι ἀγῶνες μας συχνάκις ναυαγοῦν, διότι δὲν εὑρίσκομεν ἀξιόπιστον ὁδηγίαν εἰς τὰς μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων σχέσεις μας.

Καὶ ὅμως τοιαύτη ὁδηγία ὑπάρχει ἀσφαλής. Ὁδοδεῖκται ἄξιοι πάσης ἐμπιστοσύνης ὑπάρχουν ὁρατοὶ διὰ τοὺς εὐκρινῶς ἀναζητοῦντας αὐτούς, σαφεῖς δὲ καὶ εὐκατάληπτοι δι᾿ ἐκείνους οἵτινες ἀντιλαμβάνονται τῆς ἀληθοῦς αὐτῶν ἀξίας. Περιλαμβάνονται εἰς ἓν βιβλίον—τὴν ***Βίβλον τῶν αἰώνων***—τὴν ***Ἁγίαν Γραφήν***.

Τὴν ἀξίαν τοῦ βιβλίου τούτου διετύπωσεν ἐπαξίως ὁ μέγας Λίγκολν, ὀνομάσας τὴν Ἱερὰν Βίβλον ***«τὸ κάλλιστον δῶρον, τὸ ὁποῖον ὁ Θεός ἔδωκέ ποτε εἰς τὸν ἄνθρωπον»***.

Εἶναι ἡ ἀποκάλυψις τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν.

Εἶναι τὸ τελειότατον ἐγχειρίδιον ἠθικῶν ἀρχῶν. Αἱ διδασκαλίαι τῆς Γραφῆς ὑπερίσχυσαν κατὰ τῶν ἐπιθέσεων καὶ χλευασμῶν τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ κατὰ τῶν ἀμφιβολιῶν τῶν εἰλικρινῶς δισταζόντων. Ἀνεγνωρίσθησαν θριαμβευτικῶς, κατόπιν δοκιμασίας πολλῶν αἰώνων, ὡς ἡ στερεωτάτη βάσις τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων.

Ἡ Ἁγία Γραφὴ εἶναι τὸ ἀνώτατον φιλολογικὸν ἔργον. Ἡ μεγαλειώδης ὡραιότης τῶν σκέψεων καὶ ἐννοιῶν καὶ τῆς ἐκφράσεως αὐτῆς ἀκτινοβολεῖ ἀμειώτος διὰ μέσου τῶν αἰώνων.

Ἡ Ἁγία Γραφὴ ἔχει περισσοτέρους ἀναγνώστας παντὸς ἄλλου βιβλίου, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο βιβλίον διεγείρει τὴν ἀγάπην, τὸ σέβας καὶ τὴν κατάνυξιν τῶν ἀναγνωστῶν της. Καὶ μ᾿ ὅλον τοῦτο, πόσον τραγικὸν τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Βίβλος δὲν ἀναγινώσκεται ἀρκετά, δὲν διεγείρει σκέψεις καὶ πράξεις ἀναλόγους, δὲν ἀκολουθεῖται ἐπαρκῶς.

Ἡ μεγίστη μας ἀνάγκη σήμερον εἶναι νὰ συναισθανθῶμεν καὶ νὰ πεισθῶμεν ἀκραδάντως, ὅτι μόνον ἐὰν τὸ πνεῦμα τῆς Ἁγίας Γραφῆς γίνῃ ὁ Ὁδηγὸς καὶ Ρυθμιστὴς τῶν σκέψεων καὶ τῶν πράξεων ἑνὸς ἑκάστου ἐξ ἡμῶν, θὰ δυνηθῇ ἡ ἀνθρωπότης νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν προορισμόν της, νὰ φθάσῃ θριαμβευτικῶς εἰς τὸ ποθούμενον τέρμα—τῆς μιᾶς κοινῆς διὰ πάντας ζωῆς χαρᾶς καὶ ἐπαρκείας. Ἀφ᾿ ἑτέρου δὲ νὰ πεισθῶμεν, ὅτι ἐὰν λείψῃ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἐκ τῶν προσπαθειῶν μας ἢ διαστραφῇ, τὸ μοιραῖον καὶ ἀναπόφευκτον τέλος θὰ ἦναι Ὄλεθρος.

Ἀνάγκη νὰ ἐγχαραχθοῦν βαθέως εἰς τὸν νοῦν ἑκάστου ἐξ ἡμῶν οἱ λόγοι τῆς Παραβολῆς, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Κύριος ἡμῶν ἐπεράτωσε τὴν ἐπὶ τοῦ Ὄρους διδασκαλίαν Του:

«Πᾶς λοιπόν, ὅστις ἀκούει τοὺς λόγους μου τούτους καὶ πράττει αὐτούς, θέλω ὁμοιώσει αὐτὸν μὲ ἄνθρωπον φρόνιμον, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν.

Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέβαλον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην καὶ δὲν ἔπεσε, διότι ἦτο τεθεμελιωμένη ἐπὶ τὴν πέτραν.

Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων τοὺς λόγους μου τούτους καὶ μὴ πράττων αὐτούς, θέλει ὁμοιωθῆ μὲ ἄνδρα μωρόν, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον. Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέβαλον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ ἔπεσε καὶ ἦτο ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη» (Ματθ. ζ'. 24—27).

Σήμερον δυστυχῶς πολλαί, παρὰ πολλαί, ἀνθρώπιναι σχέσεις ἐντὸς καὶ μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ ἐθνῶν τῆς γῆς βασίζονται εἰς τὴν ἀσταθῆ ἄμμον τῆς ἰδιοτελείας, τῆς πλεονεξίας, τῆς δυσπιστίας καὶ τοῦ μίσους, τῆς περιφρονήσεως πρὸς τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων καὶ πρὸς ἐκείνας τὰς ὑποχρεώσεις ἡμῶν ἀπέναντι τῶν ἄλλων, ἄνευ τῶν ὁποίων ὑποχρεώσεων ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ δὲν εἶναι πλέον πολιτισμὸς ἀλλὰ βαρβαρότης. Ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου εἶναι πλήρης παραδειγμάτων καταρρεύσεως πολιτισμῶν συνεπείᾳ ἠθικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἐκφυλισμοῦ.

Καὶ αὕτη εἶναι ἡ τύχη, ἥτις μοιραίως ἀναμένει καὶ ἡμᾶς, ἐὰν ἡμεῖς μετὰ σταθερᾶς καὶ ἀκλονήτου ἀποφάσεως δὲν κτίσωμεν τὸ κοινωνικόν μας οἰκοδόμημα ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης καὶ φιλικῶν διαθέσεων. Ἐὰν δὲν διακρίνωμεν καθαρῶς τὴν διαφορὰν μεταξὺ ἐφημέρων κατορθωμάτων καὶ ἐπιτυχιῶν καὶ τῶν μονίμων τοιούτων. Ἐὰν δὲν καλλιεργῶμεν εἰλικρινῆ καὶ ἐπακριβῆ σεβασμὸν πρὸς τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων, καὶ δὲν ἐκπληρῶμεν καλῇ τῇ πίστει τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους ὑποχρεώσεις ἡμῶν, πρὸς σκοπὸν πληρεστέρας συνεννοήσεως καὶ συμπράξεως ὑπὲρ τῆς κοινῆς εὐημερίας, ἀτόμων τε καὶ ἐθνῶν.

Ἡ ἀνθρωπότης ἔχει σήμερον ἀνάγκην δεινὴν ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως. Πρὸς τὸ ὑπέρτατον τοῦτο τέρμα δὲν ὑπάρχει ὁδὸς ἄλλη, ἐκτὸς τῆς πιστῆς συμμορφώσεως πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΕΛΕΤΩΜΕΝ ΤΑΣ ΓΡΑΦΑΣ

«Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας».
(Β'. Τιμόθ. β. 15).

Ἀναγινώσκομεν συνήθως τὴν Γραφήν. Σπανίως τὴν μελετῶμεν. Ὁ λόγος εἶναι ὅτι στερούμεθα ἢ καταλλήλου διαφωτισμοῦ ἢ ἁρμοδίων βοηθημάτων.

Ἐὰν εἰς τοῦτο συντελέσῃ ἡ σύντομος αὐτὴ διατριβή, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ, ὁ κόπος δὲν θὰ ἦναι μάταιος.

Ὡς λόγον Θεοῦ, τὴν Γραφήν, ὀφείλομεν νὰ λαμβάνωμεν ἀνὰ χεῖρας, ὄχι μόνον μ' εὐλάβειαν, ἀλλὰ καὶ μὲ σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν. Τὸ βιβλίον αὐτὸ δὲν εἶναι κοινὸν ἀνθρώπινον ἔργον. Ἡ νοημοσύνη ἡμῶν, ἡ ἐπιμονὴ πρὸς ἐμβάθυνσιν καὶ πλήρη κατανόησιν τοῦ θαυμασίου αὐτοῦ τόμου, πρέπει νὰ τίθεται εἰς διαρκῆ ἐξάσκησιν.

Πρὸς διευκόλυνσιν δὲ ἡμῶν πρέπει νὰ ἐνθυμούμεθα τὰ ἑξῆς:

1. Ἡ Γραφὴ ἀπευθύνεται πρὸς διαφόρους τάξεις, ἐντελῶς διακεκριμένας.
2. Δέον νὰ ἐρευνῶμεν προσεκτικῶς τὰ διάφορά της τμήματα — βιβλίον,

κεφάλαιον καὶ ἐδάφιον, — ζητοῦντες νὰ εὕρωμεν πρὸς ποῖον ταῦτα γράφονται, καὶ νὰ χωρίζομεν ἀκριβῶς τὸ ἀνῆκον εἰς ἕκαστον.

3. Πρέπει νὰ μὴ συγχέωμεν τὰς διαφόρους ***Οἰκονομίας***—ἢ αὐτοτελεῖς ἱστορικὰς περιόδους—ἀλλὰ νὰ ζητῶμεν νὰ μάθωμεν τὰ ἰδιάζοντα ἑκάστης χαρακτηριστικά, τὰς ἰδιαζούσας ἀληθείας.

4. Πρέπει ν' ἀνιχνεύωμεν τὴν σχέσιν καὶ τὸν σύνδεσμον μεταξὺ τῶν διαφόρων ***Οἰκονομιῶν***.

5. Ἐν τῇ Γραφῇ ὑπάρχουσι πράγματα φαινομενικῶς μὲν ὅμοια, πράγματι ὅμως διάφορα. Ὀφείλομεν ἄρα νὰ γνωρίζωμεν τὴν σχετικήν των διαφοράν.

6. Ὁ γενικὸς νοῦς καὶ ὁ σκοπὸς ἑκάστου βιβλίου πρέπει νὰ ἦναι ἐντελῶς καταληπτοί.

7. Πρέπει νὰ γνωρίζωμεν πῶς ν' ἀνατέμνωμεν ἕκαστον βιβλίον εἰς τὰ συστατικά του μέρη.

8. Ἡ Γραφὴ ἀποτελεῖ ἑνιαῖον ὀργανισμὸν πνεύματος, ἀληθείας καὶ ζωῆς. Ἐν αὐτῇ συνεπῶς λειτουργεῖ ὁ νόμος τῆς αὐξήσεως, τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀλληλουχίας καὶ συνοχῆς. Ἡ σειρὰ καὶ τάξις τῶν 66 βιβλίων της δὲν εἶναι τυχαία. Ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ συνυφαίνει καὶ ἐκτυλίσσει τὸ ὅλον. Ἕκαστον δὲ τμῆμα, μέχρις ἑνὸς ἰῶτα ἢ μιᾶς κεραίας, εἶναι ἀπ' εὐθείας καὶ ἀμέσως ἐμπνευσμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ. ***Εἶναι ὁ ζῶν λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἐν τῇ διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἐξελίξει τῶν ὑψηλῶν βουλῶν καὶ προθέσεων καὶ ἔργων τοῦ Πανσόφου Θεοῦ.*** Δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται ἄρα οὐδεμία αὐθαίρετος χρῆσις οὐδὲ τοῦ ἐλαχίστου μέρους τῆς Γραφῆς. Πρέπει νὰ ἐννοῶμεν τὴν θαυμασίαν σύνδεσιν καὶ συνάφειαν τοῦ ὅλου, καὶ νὰ σεβώμεθα εἰς ἄκρον τὸ ὑπέρτατον ἀριστούργημα τῆς ***Θείας Ἀποκαλύψεως***, γενικῶς καὶ μερικῶς, κατὰ τὸ ὅλον καὶ κατὰ μέρος.

Εἰς τ' ἀνωτέρω δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν καὶ τὰς δύο ἀκολούθους παρατηρήσεις. Πρῶτον, ἡ Καινὴ Διαθήκη εἶναι ἡ ἐκπλήρωσις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ ἑπομένως πολλὰ ἐκ τῶν βιβλίων τῆς πρώτης εἶναι, καὶ πρέπει νὰ ἦναι, ἡ ἑρμηνεία καὶ ἐξήγησις τῆς δευτέρας. Καὶ δεύτερον, ἕκαστον βιβλίον τῆς ὅλης Γραφῆς ἐμπερικλείει ἐν ἑαυτῷ τὴν κλεῖδα τῆς κατανοήσεως καὶ ἀναπτύξεώς του.

1. *Αἱ διακεκριμέναι τάξεις*·

Εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως ἀναγνωρίσωμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ὑπάρχουν διάφοροι τάξεις, πρὸς τὰς ὁποίας αὕτη ἀπευθύνεται, ἢ περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖ.

Κοινῶς θεωρεῖται ὅτι ἀπὸ τῆς Γενέσεως μέχρι τῆς Ἀποκαλύψεως τὸ πᾶν ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς Χριστιανούς.

Τοῦτο εἶναι μέγα λάθος. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ Χριστιανοὶ κατέχουν σχετικῶς πολὺ περιωρισμένον χῶρον ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ. Καὶ αὐτὴ ἔτι ἡ Καινὴ Διαθήκη δὲν ἀσχολεῖται ἀποκλειστικῶς ἢ ἐν ἐκτάσει περὶ αὐτῶν. Λόγου χάριν, εἰς τὰς πρὸς Ρωμαίους καὶ Κορινθίους ἐπιστολάς του ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὁμιλεῖ περὶ Ἰουδαίου, Ἐθνικοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ.

Οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ Ἐθνικοί, καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ἀποτελοῦν τὰς τρεῖς διακεκριμένας τάξεις τῆς Γραφῆς. Ἐνίοτε εἰς τὸ αὐτὸ βιβλίον γίνεται λόγος συλλήβδην περὶ ὅλων, ἢ περὶ ἑνὸς ἑκάστου ἐξ αὐτῶν, εἴτε ἀντικειμενικῶς εἴτε ὑποκειμενικῶς. Ἄλλοτε βιβλίον τι πραγματεύεται ἐξαιρετικῶς περὶ μιᾶς μόνης τάξεως καὶ ἀποκλείει ἐντελῶς τὰς δύο ἄλλας.

Ἂς προσέξωμεν ὅμως. Ἀφ' οὗ ***ὅλη ἡ Γραφὴ εἶναι ἐξ ἴσου θεόπνευστος*** «καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ» (Β'. Τιμόθ. γ' 16.), οὐδεὶς δύναται ἀκινδύνως καὶ ἀβλαβῶς νὰ παραμελήσῃ, ἐν τῇ ἀναγνώσει καὶ μελέτῃ του, οἱονδήποτε μέρος τῆς Παλαιᾶς ἢ τῆς Καινῆς Διαθήκης. Οὐδεὶς Χριστιανὸς δικαιοῦται νὰ εἴπῃ, ἐπὶ παραδείγματι, δὲν ἐνδιαφέρομαι διὰ τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν Ἰσραηλιτῶν, διὰ τὰς περὶ μέλλοντος προφητείας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται νὰ δέχεται ὅ,τι θέλει, νὰ ἐξαιρῇ κατ' ἀρέσκειαν, καὶ νὰ σταθμίζῃ κατὰ βούλησιν. Εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐδάφιον ὁ θεόπνευστος Ἀπόστολος προσθέτει, ***ὅτι ὅλη ἡ Γραφὴ εἶναι ἀπαραίτητος*** διὰ τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν τελείαν αὔξησιν, καὶ ὡρίμανσιν παντὸς πιστοῦ—«Διὰ νὰ ἦναι ἄρτιος ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ἡτοιμασμένος εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν». Ὁ Χριστιανὸς ἔχει πολλὰ νὰ μάθῃ ἐξ ὅσων ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ λέγονται περὶ τοῦ Ἰουδαίου. Τὸ Λευϊτικόν, μὲ τοὺς τύπους καὶ τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, περικλείει θαυμάσιον θησαυρὸν γνώσεως ζωοποιοῦ καὶ οἰκοδομούσης, ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ εὐλογημένου Σωτῆρος καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἐν τούτοις, δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὰς τάξεις, τὰ πρόσωπα, πρὸς τὰ ὁποῖα ἕκαστον βιβλίον ἢ κεφάλαιον τῆς Γραφῆς ἀναφέρεται. Δὲν πρέπει νὰ σφετεριζώμεθα τὰ τοῦ ἑνὸς διὰ τὸν ἕτερον. Τὸ πρῶτον μας καθῆκον, ὅταν ἀναγινώσκωμεν καὶ μελετῶμεν τὴν Γραφήν, εἶναι νὰ ἐξακριβώσωμεν τὴν προκειμένην ἀλήθειαν, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὡρισμένον πρόσωπον, τὴν ὡρισμένην τάξιν. Νὰ ἐκλάβωμεν αὐτὴν ἐν τῇ πραγματικῇ, ἱστορικῇ της συνθέσει, τὸ κατ' ἀρχάς, καὶ κατόπιν νὰ τὴν ἐφαρμόσωμεν πρὸς διδασκαλίαν καὶ πνευματικὴν οἰκοδομὴν ἡμῶν αὐτῶν ἢ ἄλλων. Ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὸν Ἰουδαῖον, ἀνήκουν εἰς αὐτόν. Ὁ Χριστιανὸς δύναται ἐντεῦθεν ν' ἀρυσθῇ μαθήματα καὶ διδάγματα, ἠθικὰ καὶ πνευματικά, χωρὶς νὰ σφετερισθῇ τὸ ὅλον. Ἄλλως προσβάλλομεν τὸν Κύριον, τὸν Συγγραφέα τῆς Γραφῆς. Δὲν εἶναι ἰδικόν μας δικαίωμα νὰ μεταβάλλωμεν τὰ τῆς Γραφῆς, καὶ νὰ ρίπτωμεν τὰ πάντα εἰς τὸ στενόν μας χωνευτήριον. Πρέπει νὰ «***ὀρθοτομῶμεν*** τὸν Λόγον τῆς Ἀληθείας».

2. *Πρὸς ποῖον ἀπευθύνονται.*

Ἕκαστον μέρος τῆς Γραφῆς ἔχει ὡρισμένον σκοπόν, ὡρισμένον πρόσωπον, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται. Εἶναι καθῆκον ἡμέτερον εὐθὺς ἀμέσως νὰ διαφωτισθῶμεν ὡς πρὸς τὸ ἐρώτημα, πρὸς ποῖον ἀπευθύνεται. Καὶ νὰ προσπαθήσωμεν μετὰ πάσης ἀκριβείας νὰ κρατήσωμεν αὐτὸ εἰς τὴν μνήμην μας.

Ἐν τῇ Γραφῇ ὑπάρχουν πολλά, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται ***ἀποκλειστικῶς*** εἰς τὸν Ἰουδαῖον,—ὡς πρὸς τὸ μέλλον του καὶ ὡς πρὸς τὴν χώραν του. Καὶ ἄλλα,

ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἁπλούστατον καθῆκον εὐσυνειδησίας ἀπαιτεῖ νὰ μὴ μεταθέτωμεν τὰ ὅρια· νὰ μὴ διαστρέφωμεν ὅ,τι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἔγραψε καὶ ἐν πάσῃ σαφηνείᾳ ἐξέφρασε. «Τὰ τοῦ Καίσαρος, τῷ Καίσαρι. Τὰ τοῦ Θεοῦ, τῷ Θεῷ». Τὰ τοῦ Ἰουδαίου, τῷ Ἰουδαίῳ. Τὰ τοῦ Χριστιανοῦ, τῷ Χριστιανῷ.

Δυστυχῶς ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου γίνεται, ἔτι καὶ σήμερον, μεγάλη καὶ περιττὴ κατάχρησις, ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ ἀρκετῶν τμημάτων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ ὀνομάσωμεν τὴν κατάχρησιν αὐτὴν ***ὀλεθρίαν***, διότι προφανῶς ὄχι μόνον παρεμποδίζει τὴν πνευματικὴν αὔξησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν διαστρέφει. Εἶναι ὡσὰν νὰ ρίπτωμεν εἰς τὸ ποτήριον, ἐκ τοῦ ὁποίου πίνομεν, ὀλίγον ἀρσενικὸν ἑκάστοτε. Σὺν τῷ χρόνῳ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ παρουσιασθοῦν τὰ λυπηρὰ ἀποτελέσματα τῆς πράξεώς μας. Τοῦτο εἶναι ἀξίωμα πρὸς πιστὴν ἐνθύμησιν: ***οὐδεὶς δύναται νὰ στρεβλώσῃ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, χωρὶς νὰ πάθῃ.*** Εἰς τὸ ἀτύχημα τοῦ Οὐζᾶ, ἐπὶ Δαβίδ, ὑπάρχει καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν αὐτὴν μέγα δι' ἡμᾶς μάθημα. «Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐκεῖ ***διὰ τὴν προπέτειαν αὐτοῦ»*** (Β'. Σαμ. ϛ'. 7).

Ἐπὶ παραδείγματι, ἓν ἀπὸ τὰ κεφάλαια τῆς Π. Διαθήκης, τὰ ὁποῖα οὕτω προσβάλλονται, εἶναι τὸ 60όν κεφάλαιον τοῦ Προφήτου Ἠσαΐου. Εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς ἡ ἐκεῖ ἀναφερομένη Σιὼν δύναται νὰ ἐννοῇ τὴν Ἐκκλησίαν—μὲ τόσα τεκμήρια ἁπτὰ καὶ ἱστορικὰ ἐγκοσμίου δόξης—ἐνῷ τῆς Ἐκκλησίας ἡ δόξα εἶναι ὑπερκόσμιος καὶ ἔτι θαυμασιωτέρα τῆς τοῦ ἐπιγείου Ἰσραήλ.

Συνηθέστατα ἀκούονται λόγοι ἱεραποστολικοὶ τονίζοντες, ὅτι ἡ Σιὼν—Ἐκκλησία—θὰ μεταβάλῃ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, τὴν φορὰν τῶν ἱστορικῶν πραγμάτων, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τελικῶς θ' ἀπορρεύσῃ ἐκ τῶν ἐνεργειῶν της ὁ χρυσοῦς αἰὼν τῆς γῆς. Ἐνῷ ὅλη ἡ Καινὴ Διαθήκη, μᾶς παρουσιάζει μίαν ὅλως διόλου διάφορον εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κόσμου, καὶ μάλιστα εἰς τὰ τέλη τῆς παρούσης Οἰκονομίας, τῆς περιόδου τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Χάριτος, ὅπου ***ἡμεῖς*** σήμερον ζῶμεν.

Οὔτε λόγος οὔτε βάσις ὑπάρχει διὰ τοιαύτας διαστροφὰς — ἐκ τῶν ὁποίων πρὸ πολλοῦ ἔχει σχηματισθῇ μία ὁλόκληρος θεολογία, εἰς τινας Χριστιανικὰς ἀποχρώσεις.

Τὸ κακὸν δὲ τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὴν ἰσχυρογνώμονα καὶ ἀμετάπειστον παράβλεψιν τοῦ ἑρμηνευτικοῦ κανόνος, τὸν ὁποῖον ἔχομεν ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ. Εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκλάβωμεν τὸ Σινᾶ ὡς τόν Γολγοθᾶν; ἢ τὸν Ἄρειον Πάγον ὡς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν;

Ἔτυχέ ποτε ν' ἀκροασθῶ ἕνα λόγον, ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου: «Μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε» (Φιλιπ. β'. 12). Ὁ ἱεροκῆρυξ μὲ πολλὴν σοβαρότητα καὶ εἰλικρίνειαν μετέφερεν εἰς τὸν ἄμβωνά του τοὺς κεραυνούς, τὰς ἀστραπάς, τὸν σεισμόν, τὸ πῦρ καὶ τὸν τρομακτικὸν σκοτασμὸν τοῦ ὄρους Σινᾶ, ἐκσφενδονίζων αὐτὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν Χριστιανῶν ἀκροατῶν του. Προσεπάθει νὰ τοὺς πείσῃ ὅτι μὲ τρόμον καὶ φόβον, μὲ θρῆνον καὶ ὀδυρμόν, μὲ πολλὴν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν ἄσκησιν πρέπει νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς τὴν ἀπό-

κτησιν τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς σωτηρίας των, καὶ ἐν τέλει τοὺς συνεβούλευε νὰ κατέχωνται πάντοτε ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ φόβου, μήπως χάσουν τὰ οὕτω κερδηθέντα. Τώρα, ἐὰν ὁ ἱεροκῆρυξ αὐτὸς ἐφήρμοζε τὸν δεύτερον αὐτὸν κανόνα, θὰ ἔβλεπεν, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ Γραφικὸν χωρίον εὑρίσκεται εἰς μίαν τῶν Ἐπιστολῶν — καὶ ἀπευθύνεται πρὸς ἀνθρώπους ἤδη Χριστιανούς, σεσωσμένους, «ἁγίους ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ», μετὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «συγκοινωνοὺς τῆς χάριτος». Εὐνόητον ὅτι οἱ Χριστιανοὶ αὐτοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Φιλίππων κατεῖχον ἤδη τὴν δωρεάν, διὰ πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, παρεχομένην σωτηρίαν τῶν ψυχῶν των. Ἄρα ὁ Ἀπόστολος εἰς τὸ προμνημονευθὲν χωρίον δὲν τοὺς παροτρύνει νὰ κερδίσουν τὴν σωτηρίαν των, ἀλλὰ νὰ τὴν φυλάττουν, νὰ τὴν ἀσκοῦν καὶ νὰ φέρουν τοὺς καρποὺς της εἰς τὴν καθημερινήν των ζωήν, εἰς ἄκρον προσέχοντες νὰ μὴ τὴν παραχαράξουν καὶ νὰ μὴ τὴν διαφθείρουν, ἀλλὰ νὰ τὴν ἐργάζωνται, μὲ τὴν ἀναπαύουσαν τὴν ψυχὴν πεποίθησιν τῆς διατηρήσεώς της ἐν πάσαις αὐτῶν ταῖς προσπαθείαις· «διότι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν, καὶ τὸ ἐνεργεῖν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν Αὐτοῦ», ὡς εὐθὺς παρακατιὼν προσθέτει.

Ἂς λάβωμεν τὴν πρώτην πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολήν. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχουν πολλὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἱκανοὶ ἑρμηνευταὶ προσπαθοῦν νὰ παραστήσουν ὡς ἔχοντα ἀξίαν καὶ ὑποχρεωτικὰ μόνον διὰ τοὺς τότε Κορινθίους Χριστιανούς, ὡς τὰ περὶ δημοσίας λατρείας, προσευχῆς, καὶ περὶ τῆς στάσεως τῶν γυναικῶν ἐπ᾿ ἐκκλησίας. Ἂν ὅμως προσέξωμεν εἰς τὰς πρώτας γραμμὰς τῆς Ἐπιστολῆς, θὰ ἴδωμεν ὅτι αὐτὴ ἀπευθύνεται τόσον πρὸς τὴν τοπικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κορίνθου, ὅσον καὶ πρὸς τὴν ἁπανταχοῦ Ἐκκλησίαν. «Πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν οὖσαν ἐν Κορίνθῳ, μετὰ ***πάντων*** τῶν ἐπικαλουμένων ***ἐν παντὶ τόπῳ*** τὸ ὄνομα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν». Ὅσα λοιπὸν γράφει ὁ Ἀπόστολος πρὸς τοὺς Κορινθίους, τὰ θεωρεῖ ὑποχρεωτικὰ καὶ δι᾿ ὅλους τοὺς ἄλλους Χριστιανοὺς ὅλων τῶν αἰώνων, εἰς πάντα τόπον.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἰακώβου ἔχομεν ἰδιάζοντά τινα σημεῖα, ὡς πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τὴν ἄλειψιν ἀσθενῶν δι᾿ ἐλαίου. Εὐθὺς ἀμέσως πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ ἀπευθύνεται «πρὸς τὰς δώδεκα φυλὰς τὰς διεσπαρμένας». Τὸ ζήτημα τῆς διὰ πίστεως καὶ προσευχῆς θεραπείας σωματικῶν νόσων δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τὴν βαρύτητα καὶ σπουδαιότητα, ἥτις τοῦ ἀποδίδεται εἴς τινα στρώματα τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ χάνει τὸ στοιχεῖον τοῦ φανατισμοῦ.

Τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως πολλάκις χαρακτηρίζεται ὡς σκοτεινόν, δυσνόητον καὶ ἀσήμαντον. Καὶ ὅμως αὐτὸς οὗτος ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου τούτου «***Ἀποκάλυψις***» καταρρίπτει τοιαύτην περὶ αὐτοῦ κρίσιν, διότι σημαίνει φανέρωσιν, παρουσίασιν εἰς τὸ φῶς, εἰς κοινὴν θέαν καὶ γνῶσιν, καὶ ὄχι ἀπόκρυψιν, συγκάλυψιν καὶ συσκότισιν. Ἐκτὸς τούτου, εἰς αὐτὰς τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου τούτου πολλάκις τονίζεται ἡ μεγάλη του σπουδαιότης καὶ πρακτικὴ ἀξία. «Μακάριος ὁ ἀναγινώσκων καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ ***φυλάττοντες τὰ γεγραμμένα ἐν αὐτῇ***». Πολλάκις ἐπαναλαμβάνεται ἡ παραίνεσις: «Ὁ ἔχων ὦτα, ἂς ἀκούσῃ τὶ λέγει τὸ Πνεῦμα πρὸς τὰς Ἐκκλησίας». Περιπλέον, εὐθὺς ἐν

ἀρχῇ λέγεται, ὅτι τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι «Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς Αὐτὸν ὁ Θεός, διὰ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς δούλους Αὐτοῦ ὅσα πρέπει νὰ γίνωσι ταχέως». Τίς τολμᾷ νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτει τι ἀσκόπως, καὶ κατόπιν καλεῖ τοὺς δούλους Του νὰ τὸ γνωρίζουν καὶ νὰ τὸ φυλάττουν καὶ νὰ βαδίζουν ὑπὸ τὸ φῶς του; Καὶ ἡ ἐλαχίστη φρόνησις δὲν ἐπιτρέπει τοιαύτην κρίσιν. Ἂς προσέχωμεν λοιπὸν πῶς ἐδῶ καὶ ἀλλαχοῦ τῶν Γραφῶν ἐφαρμόζομεν τὸ «ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας». (ἀκολουθεῖ)

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ *ὑπὸ Κ. Καρναπᾶ*) *I. M. Haldeman*

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Τὸ παράδειγμά μας. Ἀπὸ ὅλα ὅμως τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα προσπαθοῦμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος, τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐσεβείας, μεγαλυτέραν δύναμιν ἔχει καὶ περισσότερα ἀποτελέσματα φέρει, ἡ ἰδική μας ζωή, τὸ ζωντανὸν παράδειγμά μας.

Εἶναι, ἀλήθεια, ἀφάνταστος ἡ ἐπίδρασις, τὴν ὁποίαν οἱ Χριστιανοὶ γονεῖς ἐξασκοῦν ἐπὶ τῶν τέκνων των, ὅταν ἡ ζωή των ἦναι πραγματικῶς μία αὐστηρὰ καὶ ἀκριβὴς ἐκπλήρωσις τοῦ Νόμου τοῦ Θεοῦ καὶ μία ἔνθερμος, εἰλικρινὴς καὶ ζῶσα πίστις.

Δὲν θὰ ὁδηγήσωμεν ποτὲ τὸ παιδὶ εἰς τὴν πίστιν καὶ εὐσέβειαν μὲ τὴν ἐπιβολήν. Ἡ ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ ἐξανίσταται—καὶ πολὺ δικαίως—κατ᾽ ἐκείνου ὅστις τὴν ἐκβιάζει. Οὔτε μὲ διαταγὰς ἐμποροῦμεν νὰ δημιουργήσωμεν πεποιθήσεις. ***Αἱ πεποιθήσεις γεννῶνται μέσα εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν, ἥτις τὰς ζωντανεύει.***

Πολλάκις τὰ παιδιά μας δὲν καταλαμβάνουν τὴν βαθεῖαν ἔννοιαν μιᾶς ***διδασκαλίας μας.*** Τίποτε ὅμως δὲν τοὺς διαφεύγει ἀπὸ τὴν ***ζωήν*** μας. Διακρίνουν τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν μὲ μίαν καταπληκτικὴν νοημοσύνην. Ἕνας ἐλαφρὸς λόγος μας, μία ἀδεξία χειρονομία μας γίνονται ἀμέσως ἀντιληπτὰ ἀπὸ τὸ παιδί μας καὶ φέρουν ἀμέσως τὸν ἀντίκτυπον εἰς τὴν καρδίαν του. Ἕνας πολὺ εὐσεβὴς ἱεροκῆρυξ ἔλεγεν: «Ὀλίγοι ἐμποροῦν νὰ μὲ ἀκούσουν ὅταν ὁμιλῶ. Ὅλος ὁ κόσμος ὅμως ἐμπορεῖ νὰ μὲ ἰδῇ καὶ νὰ μὲ διαβάσῃ!»

Ἡ ζωή μας, πραγματικῶς, εἶναι τὸ ἄφωνον ἀλλ᾽ εὐγλωττότερον κήρυγμά μας, τοῦ ὁποίου ἡ ἠχὼ εἶναι ἀκουστὴ καὶ μετὰ θάνατον ἀκόμη, διότι ἡ εἰκὼν τῶν ἐναρέτων γονέων χαράσσεται βαθέως καὶ ἐπιζῇ εἰς τὴν καρδίαν τῶν τέκνων καὶ ὅταν ἐκεῖνοι δὲν ὑπάρχουν πλέον, καὶ ἐνισχύει μὲ μίαν μυστικὴν δύναμιν καὶ ἀπὸ τὸν τάφον ἀκόμη τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς εἰς τὸν δύσκολον ἀγῶνα τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀρετῆς.

Αὐτοεξέτασις. Πόσον σοβαρὸς λόγος εἶναι αὐτός, διὰ νὰ μᾶς κάμῃ νὰ στρέ-

ψωμεν τὰ μάτια μας πρὸς τὸν ἑαυτόν μας, νὰ τὸν ἀνακρίνωμεν καὶ νὰ ἐξετάσωμεν, κατὰ πόσον αἱ πράξεις μας ἐπικυρόνουν τὰ λόγια μας.

Κατὰ πόσον τὸ παράδειγμά μας πληροφορεῖ τὰ παιδιά μας, ὅτι ὅσα τοὺς διδάσκομεν καὶ συμβουλεύομεν εἶναι ἀληθινά, εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον των;

Κατὰ πόσον αἱ προσπάθειαί μας τείνουν εἰς τὴν διαρκῆ τελειοποίησίν μας;

Κατὰ πόσον ἔχομεν ὡς πρότυπον τῆς ζωῆς μας τὸν θεῖον ἡμῶν Διδάσκαλον, διὰ νὰ ἤμεθα εἰκὼν Αὐτοῦ;

Ἀπαραίτητος ἡ Χριστιανικὴ μόρφωσις τῶν γονέων. Διὰ νὰ κατορθώσωμεν ὅμως ὅλα αὐτά, πρέπει πρῶτον ἡμεῖς διὰ τῆς μελέτης καὶ ἐρεύνης τῆς Γραφῆς ***νὰ πεισθῶμεν*** διὰ τὰς ἀληθείας ποῦ διδάσκομεν εἰς τὰ τέκνα μας! Πρέπει ***ἡμεῖς νὰ κατέχωμεν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην,*** διὰ νὰ ἐμπορέσωμεν νὰ τὰς ζήσωμεν καὶ μεταδώσωμεν!

Πρέπει ***ἡμεῖς νὰ ἀναγνωρίσωμεν***, ὅτι ἡ θρησκεία εἶναι ὁ κυριώτερος παράγων διὰ τὴν εὐημερίαν τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ Ἔθνους μας καὶ ὅτι καμμία ἀγωγὴ δὲν ἐμπορεῖ νὰ εὐδοκιμήσῃ, ἐὰν δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ Εὐαγγελίου.

Δὲν ἔχομεν κανένα παράδειγμα οἰκογενειάρχου, ὁ ὁποῖος νὰ μετενόησε διότι ἠκολούθησε τὰς ἀρχὰς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐτήρησε τοὺς νόμους τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς, Ἔχομεν ὅμως πολλούς, οἱ ὁποῖοι ἔκλαυσαν καὶ ἐθρήνησαν, διότι περιεφρόνησαν τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἠδιαφόρησαν διὰ τὴν θρησκευτικὴν ζωὴν τῆς οἰκογενείας των.

«***Μὴ πλανᾶσθε***—λέγει ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ· ***ὁ Θεὸς δὲν ἐμπαίζεται· ἐπειδὴ ὅ,τι ἂν σπείρῃ ὁ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θέλει θερίσει***» (Γαλ. ϛ΄. 7).

Ἂς σπείρωμεν, λοιπόν, ὡς καλοὶ γεωργοί, ***ἐν ὅσῳ εἶναι ἀκόμη καιρός,*** εἰς τὴν ἀθῴαν καρδίαν τῶν τέκνων μας τὸν καλὸν σπόρον τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης καὶ ἂς φρουρῶμεν ὡς ἄγρυπνοι φύλακες τὴν εἴσοδον τῆς παιδικῆς καρδίας, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθῃ ὁ Πονηρὸς καὶ σπείρῃ εἰς αὐτὴν ζιζάνια.

Ὁ Θεὸς μᾶς καλεῖ εἰς συνεργασίαν.
Ἡ εὐθύνη μας εἶναι μεγάλη.
Ἂν τὸ πιστεύωμεν, ἂς ἐργασθῶμεν.

Προσωρινὴ ἀποτυχία. Ὀλίγας λέξεις θ᾽ ἀποτείνωμεν καὶ εἰς τὰς μητέρας, αἱ ὁποῖαι ζοῦν μὲ τὸ πικρὸν παράπονον, ὅτι παρ᾽ ὅλην τὴν μέριμναν, τοὺς κόπους καὶ τὰς θυσίας των, ὅπως ἐμπνεύσουν εἰς τὰ παιδιά των τὰς Χριστιανικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν θρησκείαν, δὲν τὸ κατώρθωσαν καὶ βλέπουν μὲ συντετριμμένην καρδίαν τὰ παιδιά των νὰ βαδίζουν πολὺ διαφορετικὴν ὁδόν, ἀπὸ τὴν ὁδὸν τὴν ὁποίαν ἐχάραξαν.

Μητέρες! μὴ ἀπελπίζεσθε!

Ἡ πεῖρα μᾶς βεβαιώνει, ὅτι ***ποτὲ κανεὶς γονεὺς δὲν ἐκοπίασεν εἰς μάτην διὰ τὸ παιδί του, ἐὰν ἐκοπίασε τότε ποὺ ἔπρεπε,*** δηλ. κατὰ τὴν τρυφερὰν ἡλικίαν τοῦ παιδίου.

Μὴ ἀπελπίζεσθε ἐὰν δὲν ἐστέφθησαν ἀμέσως οἱ ἀγῶνές σας ἀπὸ ἐπιτυχίαν.

Σκεφθῆτε εἰς τὴν θέσιν σας αὐτήν, τὴν πραγματικῶς ἁγίαν ἐκείνην Χριστια-

νήν, τὴν Μόνικαν, τὴν μητέρα τοῦ Αὐγουστίνου, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα κανεὶς δὲν ἐμπορεῖ νὰ προφέρῃ χωρὶς συγκίνησιν.

Σκεφθῆτε πόσα ἔτη ἐπερίμενε μὲ καρδίαν συντετριμμένην ἀλλὰ γεμάτην ἀπὸ πίστιν, ἐνῷ ὁ υἱός της ἐγύριζε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, θυσιάζων εἰς τὴν ματαίαν δόξαν καὶ ἡδονὴν καὶ περιφρονῶν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Χάριτος.

Ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον ἕνα παιδὶ τόσων δακρύων καὶ τόσων προσευχῶν ν' ἀπολεσθῇ· καὶ ἦλθεν ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν μετενόησε καὶ ὡς ἄλλος Παῦλος ὑπηρέτησε τὸν Ἰησοῦν.

Μητέρες! μὴ χάνετε τὸ θάῤῥος σας!

Εἶναι ἀδύνατον μίαν ἡμέραν νὰ μὴ ἐνθυμηθοῦν τὰ λόγια σας, τὰς συμβουλάς σας, τὴν ζωήν σας καὶ νὰ μὴ εἰσέλθουν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, Ἀρκεῖ ***σεῖς*** νὰ μὴ ἀποκάμητε. Ἀρκεῖ ***σεῖς*** νὰ μὴ παύσητε προσευχόμεναι διὰ τὸ παιδί σας.

Θάῤῥος χρειάζεται· ***πίστις*** καὶ ***προσευχή.*** Μὴ φοβεῖσθε· Ὁ Χριστὸς θὰ ἀναλάβῃ νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον σεῖς ἠρχίσατε!

Χρυσ. Ἀσκητοπούλου—Κιοσέογλου, Δ. Φ.

ΤΟΠΟΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ

«Δὲν ἦτο τόπος δι' αὐτοὺς ἐν τῷ καταλύματι». (Λουκ. β'. 7).

Ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας οἱ Ἑβραῖοι ἀνέμενον τὸ Παιδίον τοῦτο, τὸν Χριστόν. Οἱ προφῆταί των ἐπροφήτευσαν περὶ αὐτοῦ καὶ ὅλον τὸ Ἔθνος τὸν ἐπερίμενε. Καὶ ὅμως ὅταν ἦλθεν, τὸ πρῶτον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκομεν περὶ αὐτοῦ, εἶναι ὅτι «Δὲν εὑρέθη τόπος δι' αὐτὸν ἐν τῷ καταλύματι». Καὶ γνωρίζομεν διατί· διότι δὲν ἦλθε μὲ κοσμικὴν δύναμιν καὶ δόξαν, ἀλλ' ὡς βρέφος ταπεινόν, γεννηθὲν ἀπὸ μίαν πτωχὴν παρθένον. Ἐὰν ἤρχετο ὡς κοσμικὸς μονάρχης, μὲ δύναμιν καὶ ἐπιβολήν, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἔσπευδον νὰ κάμουν εἰς αὐτὸν μεγαλοπρεπῆ ὑποδοχήν, καὶ θὰ ἔδιδον εἰς αὐτὸν τὸ καλλίτερον κατάλυμα.

Ἴσως ὅμως εἴπῃ τις: «Δὲν τὸν ἐγνώριζον καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὸν ὑπεδέχθησαν ὅπως ἔπρεπε». Πλάνη! Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἀνδρωθεὶς εἰσῆλθεν εἰς τὸ δημόσιόν του ἔργον, καὶ ἐφάνη τίς καὶ ὁποῖος ἦτο, ὄχι μόνον ἡ Ἱερουσαλὴμ ἔκλεισεν εἰς αὐτὸν τὴν θύραν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδιαιτέρα του πατρὶς ἡ Ναζαρέτ. Σήμερον ὁ κόσμος ὅλος εἶναι περισσότερον συνετὸς εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο; Ὄχι, δυστυχῶς.

Ἐὰν ἤρχετο εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, ὁ κόσμος ὅλος θὰ ἐγίνετο ἀνάστατος. Ἡ Ἀμερικὴ εἶναι δημοκρατουμένη χώρα, καὶ ὅμως ὁ καθεὶς Ἀμερικανὸς θὰ τὸ ἐθεώρει ὑψίστην του τιμήν, ἐὰν ὁ βασιλεὺς κατεδέχετο, ὄχι νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ ἀπευθύνῃ εἰς αὐτὸν ἕνα λόγον!

Ὑποθέσατε ὅμως ὅτι ἤρχετο μίαν ἡμέραν ὁ Χριστὸς εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἢ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπως ἦλθε μίαν φορὰν εἰς τὸν κόσμον, μὲ τὴν ἰδίαν δηλαδὴ ἁπλότητα καὶ ταπεινοφροσύνην, μὲ τὸ ἴδιον πνεῦμα, μὲ τὸν ἴδιον χαρακτῆρα. Θὰ

τὸν ἐδέχοντο οἱ ἄνθρωποι καλλίτερα παρὰ τότε; Φοβοῦμαι ὄχι. Θὰ τὸν ἐδέχοντο οἱ πολιτικοὶ τῆς χώρας; Θὰ τὸν ἐξέλεγον βουλευτὴν ἢ κυβερνήτην; Θὰ τὸν ἐδέχοντο οἱ ἔμποροι, οἱ χρηματισταί, οἱ βιομήχανοι, οἱ ἐργατικοί; Ὄχι, διότι Αὐτὸς θὰ ἤθελε νὰ κυβερνήσῃ μὲ δικαιοσύνην καὶ ἀλήθειαν, εἰς τὰ ὁποῖα οὗτοι δὲν εἶναι συνειθισμένοι.

Ὑπόθεσε, ἀναγνῶστα, ὅτι σὺ ὁ ἴδιος προσκαλεῖσαι ἀπὸ ἀνθρώπους καθὼς πρέπει εἰς μίαν ἀπὸ τὰς νυκτερινὰς συναναστροφάς των εἰς τὴν λέσχην των, καὶ λαμβάνεις τὴν τόλμην νὰ ὁμιλήσῃς εἰς αὐτοὺς περὶ Χριστοῦ, ὅταν τοὺς ἴδῃς νὰ χαρτοπαίζουν μὲ τὴν συνήθη μανίαν των, θυσιάζοντες συγχρόνως ἀφθόνως εἰς τὸν Βάκχον. Ποῖα θὰ ἦναι ἡ πρὸς σὲ στάσις των; Τὸ ὀλιγώτερον, ὅπερ θὰ συμβῇ, εἶναι νὰ σοῦ δείξουν τὴν θύραν τῆς ἐξόδου καὶ ποτὲ δὲν θὰ σὲ προσκαλέσουν πάλιν εἰς τὴν συναναστροφήν των. Ναί, δυστυχῶς, δι᾿ ὅλα ὑπάρχει τόπος—διὰ τὴν μωρίαν, διὰ τὴν βλασφημίαν, διὰ τὴν ἀσωτείαν καὶ τὴν ἀδικίαν—καὶ μόνον διὰ τὸν Χριστὸν δὲν ὑπάρχει. Μόνον ἁπλοῖ καὶ ἄθῳοι χαρακτῆρες. ὡς οἱ τῶν ποιμένων, μόνον ἀφωσιωμέναι τινὲς ψυχαί, ὡς αἱ τῶν μάγων, μόνον συντετριμμέναι τινὲς καρδίαι, ὡς αἱ τῶν μετανοούντων τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, μόνον αὐτοὶ δέχονται τὸν Ἰησοῦν προθύμως καὶ τὸν ἀκολουθοῦν.

Καὶ ὅμως ὁ Ἰησοῦς, ὅπου ἔρχεται καὶ γίνεται δεκτός, φέρει εὐλογίας. Ὅταν ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, πλὴν τῶν σοφῶν καὶ σωτηρίων διδασκαλιῶν Του ἐσκόρπιζε πανταχοῦ καὶ τὰς ἀγαθοεργίας του—ἐθεράπευε τοὺς ἀσθενεῖς, παρηγόρει τοὺς ἀδυνάτους, ἔτρεφε τοὺς πεινῶντας, ἐφώτιζε τοὺς ἐν σκότει, ἔσωζε τοὺς ἐν ἁμαρτίαις, εὐηργέτει τοὺς πάντας.

Εἶναι ὁ ἴδιος σήμερον, πάντοτε. Εἶσαι ἀπηυδημένος; Κάμε τόπον διὰ τὸν Χριστόν, καὶ Αὐτὸς θὰ σοῦ θέρῃ ἀνάπαυσιν. Εἶσαι εἰς σκότος; Δέχθητι Αὐτόν, καὶ Αὐτὸς θὰ σοῦ φέρῃ ἄπλετον φῶς. Πεινᾷς, διψᾷς τὴν ἀλήθειαν, τὴν δικαιοσύνην; Ἀκολούθησον Αὐτὸν καὶ θὰ σὲ χορτάσῃ. Εἶσαι ἁμαρτωλός, χωρὶς ἐλπίδα σωτηρίας; Ἐμπιστεύθητι εἰς Αὐτὸν καὶ Αὐτὸς θὰ σὲ λυτρώσῃ. Μόνον κάμε τόπον δι᾿ Αὐτόν, μόνον ἄνοιξον εἰς Αὐτὸν τὴν καρδίαν σου καὶ ὅλα τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς σου θὰ λυθοῦν καὶ αἱ εὐλογίαι τοῦ Οὐρανοῦ θὰ πληρώσουν τὴν ψυχήν σου!

Βοστώνη. **Χ. Γ. Τόκας.**

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΗΜΩΝ

Τὸ ἔτος 1937 ὑπῆρξε διὰ τὸ περιοδικὸν ἡμῶν ἔτος πολλῶν ἐκτάκτων δοκιμασιῶν καὶ δυσχερειῶν, αἵτινες ἐπέφερον μεγίστην ἀνωμαλίαν καὶ καθυστέρησιν εἰς τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ. Ἀφ᾿ ἑνὸς μὲν ἡ ἀσθένεια τοῦ Διευθυντοῦ καὶ Συντάκτου αὐτοῦ, ἀφ᾿ ἑτέρου δὲ ἡ ἀπότομος αὔξησις τῆς δαπάνης τῆς ἐκδόσεως (αὔξησις τῶν τυπογραφικῶν ἐξόδων, λόγῳ τῆς νομοθετηθείσης γενικῆς αὐξήσεως τῶν ἡμερομισθίων καὶ ἀποδοχῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων, καὶ διπλασιασμὸς σχεδὸν τῶν τιμῶν τοῦ χάρτου), ἐκλόνισαν καὶ ἀνέκοψαν τὴν τακτικὴν ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τοῦ περιοδικοῦ. Καὶ εἰς ἐπίμετρον, ἡ ἀθεράπευτος βραδύτης περὶ τὴν πληρωμὴν τῶν συνδρομῶν, περιήγαγε τὴν Διεύθυνσιν εἰς τὸ

ἀδιέξοδον. Πολλοὶ ἀγαπητοὶ συνδρομηταί, ἀκόμη καὶ ἐκ τῶν παλαιοτέρων καὶ πιστοτέρων, φαίνονται ἀνίκανοι νὰ ἐννοήσουν ὅτι περιοδικόν, ὅπως ὁ «Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς», στερούμενον ρευστῶν κεφαλαίων καὶ στηριζόμενον ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὰς συνδρομάς του, δὲν δύναται νὰ ἐκδίδεται τακτικῶς, ὅταν μέγα μέρος τῶν συνδρομῶν τούτων πληρώνεται ὄχι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους, ὅπως εἶναι καθιερωμένον διὰ τὸν τύπον εἰς ὅλον τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους· ἀκόμη δὲ καὶ ἀρκετὸς ἀριθμὸς συνδρομητῶν πληρώνουν τὴν συνδρομήν των κατὰ τὰς ἀρχὰς ἢ τὰ μέσα τοῦ ἑπομένου ἔτους. Οὕτω δὲ ἡ Διεύθυνσις ἀναγκάζεται νὰ δανείζεται διὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἔκδοσιν, καθ' ἣν ὅμως ἐποχὴν ἡ γενικὴ οἰκονομικὴ δυσπραγία καθιστᾷ δυσκολωτάτην τὴν σύναψιν τοιούτων δανείων. Ὡς καὶ ἄλλοτε ἐδηλώσαμεν ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης, τὸ περιοδικὸν ἡμῶν σπανίως ἔχασε συνδρομὰς ὀφειλομένας αὐτῷ· ὅλοι οἱ καθυστεροῦντες συνδρομηταί, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ἐν τέλει πληρώνουν τὰ καθυστερούμενα. Ἀλλ' εἶναι πλέον δῶρον ἄδωρον ἡ εἴσπραξις μιᾶς συνδρομῆς μετὰ ἓν ἢ δύο ἔτη· διότι ἐν τῷ μεταξὺ διακυβεύεται αὐτὴ ἡ ὕπαρξις τοῦ περιοδικοῦ διὰ τῆς συχνῆς καθυστερήσεως τῆς ἐκδόσεώς του καὶ κλονίζεται ἡ πεποίθησις καὶ ἡ εὐαρέσκεια τῶν ἐκπληρούντων τὰς ὑποχρεώσεις των συνδρομητῶν, οἵτινες δικαιοῦνται νὰ ζητήσουν τὴν τακτικὴν καὶ ἔγκαιρον λῆψιν τοῦ περιοδικοῦ.

Συμπληροῦντες διὰ τοῦ παρόντος τεύχους τὸ ἔτος 1937 μετὰ δίμηνον καθυστέρησιν, ζητοῦμεν συγγνώμην παρὰ τῶν συνδρομητῶν μας, οἵτινες ἐφάνησαν συνεπεῖς εἰς τὰς ὑποχρεώσεις των, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ μᾶς παρασχεθῇ ἡ συγγνώμη αὕτη λόγῳ τῶν ἐκτάκτων δυσχερειῶν, πρὸς τὰς ὁποίας εἴχομεν νὰ ἀντιπαλαίσωμεν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Παρακαλοῦμεν δὲ θερμῶς τοὺς εἰσέτι καθυστεροῦντας τὴν συνδρομήν των διὰ τὸ 1937 νὰ μᾶς ἐμβάσουν αὐτὴν ἄνευ περαιτέρω ἀναβολῆς, ὁμοῦ μὲ τὴν συνδρομήν των διὰ τὸ 1938, ἐὰν θέλουν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ πρὸς αὐτοὺς ἀποστολή.

Τὰ τεύχη Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου θὰ ἐκδοθοῦν συντομώτατα· καὶ δυνάμεθα νὰ παράσχωμεν τὴν διαβεβαίωσιν εἰς τοὺς ἐγγραφομένους νέους συνδρομητὰς ὅτι ἐφέτος δὲν θὰ παρουσιασθῶσιν ἐκ νέου αἱ περυσιναὶ ἀνωμαλίαι τῆς ἐκδόσεως.

Δυστυχῶς λόγῳ τῆς αὐξήσεως τῶν δαπανῶν τυπογραφείου καὶ τῆς τιμῆς τοῦ χάρτου ἀναγκαζόμεθα νὰ προβῶμεν εἰς αὔξησιν τῆς συνδρομῆς τοῦ ἐσωτερικοῦ κατὰ 10 δρχ. ἤτοι, εἰς δραχμὰς 60. Ἡ συνδρομὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ Ἀμερικῆς παραμένει ἡ αὐτή, λόγῳ τῆς σταθερότητος τῶν τιμῶν τοῦ ξένου συναλλάγματος.

Ποιούμεθα καὶ νέαν ἔκκλησιν πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀγαπητοὺς συνδρομητὰς ἡμῶν, ὅπως σπεύσουν νὰ μᾶς ἐμβάσουν τὰς συνδρομάς των διὰ τὸ ἔτος 1938, ἐὰν θέλουν νὰ συνεχισθῇ τὸ πνευματικὸν ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπὸ 73 ἤδη ἐτῶν μετὰ μεγάλων θυσιῶν ἐπιδίδεται ὁ «Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς», ὅστις οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ δώσῃ τὴν παραμικρὰν ὑλικὴν ἀμοιβὴν εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ πολυτίμους συνεργάτας αὐτοῦ. Δραττόμεθα δὲ τῆς εὐκαιρίας ταύτης, ὅπως ἐκφράσωμεν εἰς τοὺς συνεργάτας τούτους τὴν ἄπειρον ἡμῶν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν ἀφιλοκερδῆ καὶ ἐμπνευσμένην των συνεργασίαν, ἄνευ τῆς ὁποίας δυσκόλως θὰ διεξήγετο τὸ ἱερὸν ἔργον τοῦ περιοδικοῦ τούτου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἐπιχείρησις ἀλλ' ἰδεολογία.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ "ΑΣΤΕΡΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ„
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1937

(Οἱ ἀριθμοὶ ἀναφέρονται εἰς τὰς σελίδας).

Ἁγία Γραφὴ εἰς τὴν γλῶσσαν Γκαρώ, ἡ 339
Ἁγία Γραφὴ ἐν Κορέᾳ, ἡ 337
Ἁγίας Γραφῆς, Κυριακὴ τῆς 321
Αἷμα, τὸ Τίμιον 101
Ἁλιεῖς; Διατὶ 264
Α καὶ Ω, τὸ 161
Ἀμερικαν, Βιβλικῆς Ἑταιρίας ἔκθεσις 335
Ἀμερικανὸς Ὑπουργὸς περὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς 372
Ἀναμόρφωσις τοῦ 16ου αἰῶνος, ἡ 290
Ἀναμορφώσεως, τὸ σύνθημα τῆς 343
Ἀπόβλητοι τῶν Ἰνδιῶν, οἱ 51
Ἀπόφασις, ἡ μεγάλη 1
Ἄρτυμα, τὸ πνευματικὸν 257
Ἀρχαιολογικαὶ ἔρευναι, πρόσφατοι 53
Ἀτελευτήτου ζωῆς, ὁ Ἱερεὺς τῆς 262
Αὐγῆς, εἰς ἀναμονὴν τῆς 10
Βάρος, ἂς ἀπορρίψωμεν πᾶν 30
Βηθλεέμ, τὸ πνεῦμα τῆς 354
Βρεττὰν. Βιβλικῆς Ἑταιρίας, ἔκθεσις 330
Βιβλικαὶ ἑταιρίαι, αἱ ἄλλαι 336
Βίβλου, ἡ ἀλήθεια τῆς, 210, 233, 269, 309
Γκρένφελ, ὁ ἰατρὸς ἱεραπόστολος 213
Διαλογισμοὶ καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν, οἱ 298
Διωγμοὶ Χριστιανῶν 294
Δωρεὰ τοῦ Θεοῦ, ἡ 358
Ἐκκλησία καὶ ὁ κόσμος, ἡ 74
Ἐκλογή, ἡ Θεία 97
Ἐλπίς, ἡ μακαρία 38
Ἐπιστήμονες δὲν εἶναι ἄθεοι, οἱ μεγάλοι 96
Ἔρασμος 22
Εὐαγγελικὴ Ἀναμόρφωσις, ἡ 289
Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία ἐν Γερμανίᾳ, ἡ 281
Εὐλογίαι καὶ εὐθῦναι 196
Ἡμερολόγιον, τὸ 184
Θεὸς ἡ δύναμις τοῦ πιστοῦ 207
Θρησκείας, ἡ ἁπλότης τῆς 268
Θρησκεία τῆς πείρας, ἡ 87, 232
Θρησκευτικοῦ αἰσθήματος εἰς τὸ παιδί, ἡ καλλιέργεια τοῦ 283, 312, 348 379
Θρίαμβος, ὁ ταπεινὸς 137
Καθὼς Ἐκεῖνος ἀνέστη 129
Καινὰ τὰ πάντα 2
Κανὼν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, ὁ, 18, 57, 78 110
Καρδία, ἡ νέα 166
Κίνᾳ, νέα πνευματικὴ κίνησις ἐν 350
Κυρίου, τὸ ὄνομα τοῦ 46
Λογγινίδης, Πολύκαρπος 6
Λογοδοσία 362
Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ 321
Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος, ἡ 225
Μόσχου, Πολυξένη Ξ. 26
Μυστηριώδης ζωὴ τοῦ πιστοῦ, ἡ 229
Νυρεμβέργης, ἡ θερμάστρα τῆς, 61, 91, 126, 158, 188, 216
Οἰκουμενισμός, ὁ 155, 179
Οὐρανός, ὁ 105
Ὄχι τί πράττεις, ἀλλὰ τί εἶσαι 203
Πένητες πάμπλουτοι 83
Πεντάτευχος, ἡ Μωσαϊκὴ 120
Πεντηκοστὴ 193
Πέραν τοῦ τάφου 65
Πλήρωσις 69
Ποικίλα 31
Πρᾶγμα, τὸ ἓν ἀναγκαῖον 65
Πρόγραμμα Ἑβδομ. Παγκ. Προσευχῆς 221
Προσέχετε πῶς ἀκούετε 88
Πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολῆς, ἑρμηνεία τῆς, 204, 238, 273, 302, 340
Πῶς πρέπει νὰ μελετῶμεν τὰς Γραφάς, 374
Σύγκρουσις, ἡ 132
Συκῆ, ἡ ξηρανθεῖσα 42
Συνέδρια Ὀξφόρδης καὶ Ἐδιμβούργου 242
Συνεδρίου Ὀξφόρδης, διάγγελμα 245
Σωτηρία, ἡ ἡμετέρα 72
Ὑπερπέραν, τὸ 366
Ὑποθῆκαι τοῦ Κυρίου, αἱ τελευταῖαι 141, 175
Φῶς, τὸ μυστηριῶδες 27
Χαρακτῆρες τῆς Γραφῆς 13, 47, 114, 144, 169, 305
Χριστιανισμός, πῶς ἐξηπλώθη ὁ, 250, 278
Χριστὸς καὶ αἱ Γραφαί, ὁ 325